

1913 évi kolozsvári gazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Uj **„ROYAL-DRILL“**

sorbahintő műtrágyaszórógépek

szabadalm.

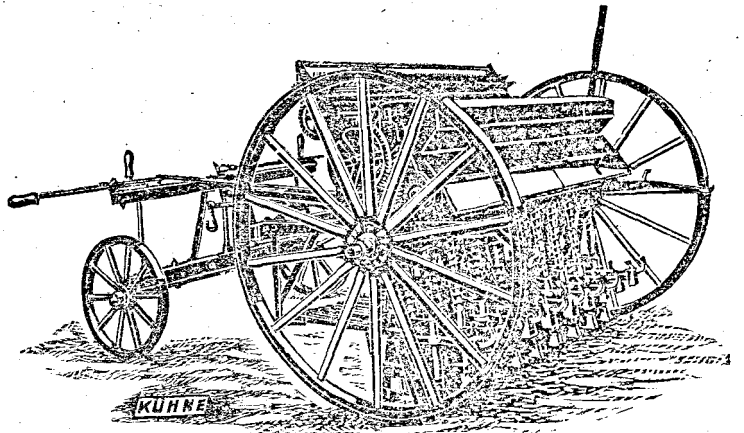
kanalas

„VERA II“

sorvetőgépek,

„Mosoni Drill“ és „Prima Drill“ sorvetőgépek

Láncos műtrágyaszórógépek. Kukoriczaültető és salétromszóró taligák elsőrendű kivitelben készülnek

KÜHNE mezőgazdasági gépgyár r.-t.-nál **MOSON** Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a. szám.

Tavaszi talajmivelésre: Ekék, boronák, hengerek, mindennemű porhanyító eszközök, Osborne tárcsásboronák, Kéregtörő hengerboronák, Osborne kaszáló- és aratógépek, elsőrendű benzinmótoros cséplőkészletek.

Fiókok: Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.

202

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MINDEN GAZDA

érdeke, hogy összes **gép- és motor** szükségleteinek beszerzésekor
az **E. K. A. R. T.**

Motor-, Gép- és Ipartelepek berendezési osztályától
kérjen ajánlatot.

Igazgatóság:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota.)

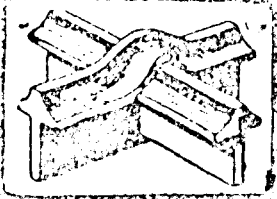
Telefon: 827. sz.

Távirati cím: "EKART"

NAGY JAVITÓMŰHELY

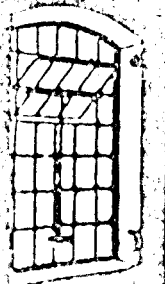
mindenféle rendszerű gépek javítására.

3033

Köppinger rendszerű **domvasdörtyők**

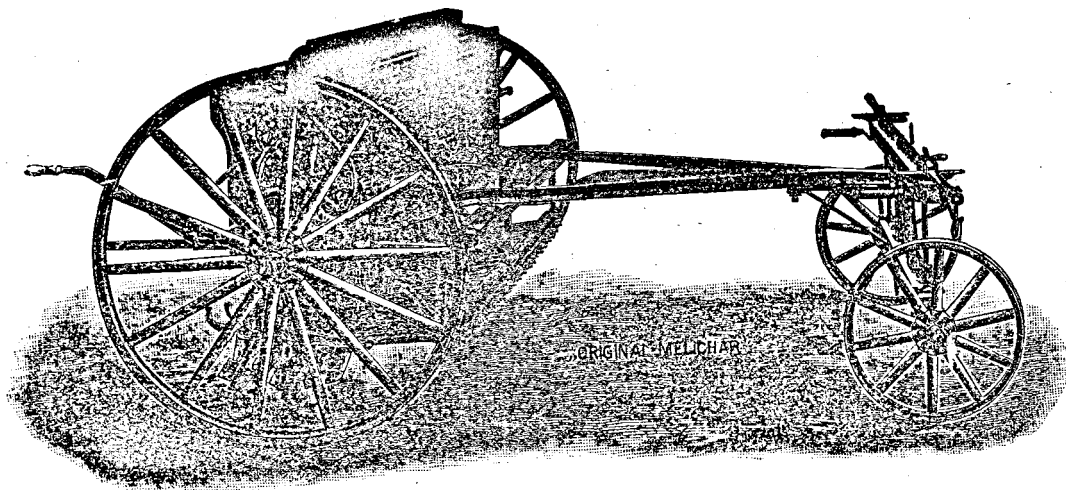
Legnagyobb és legkisebbi...
Légyonkár János...
K. Asztalos...

Többet termelhet!! az eredeti „MELICHAR“ gyártmányu **IMPERATOR** műtrágyaszóróval egyesített sorbetrágyázó- és sorbavetőgéppel. A terméstöbblet az „IMPERATOR“ vetőgéppel holdanként 200—400 kilogramm; dacára annak, hogy műtrágyában 30—50% megtakarítás érhető el.

Tessék állandó gépkiallításunkat megtekinteni!

Ezer referencia!

Ezer referencia!

Ovakodjunk utánzatoktól!

A „MELICHAR“-féle **„IDEÁL“** répvetőgépek

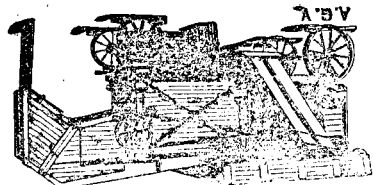
műtrágyaszóróval egyesítve **30%-kal** nagyobb termést eredményeznek — Több ezer darab ily gép van már hazánkban — általános megelégedésre munkában!

Árjegyzékkel készséggel szolgálnak:

Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

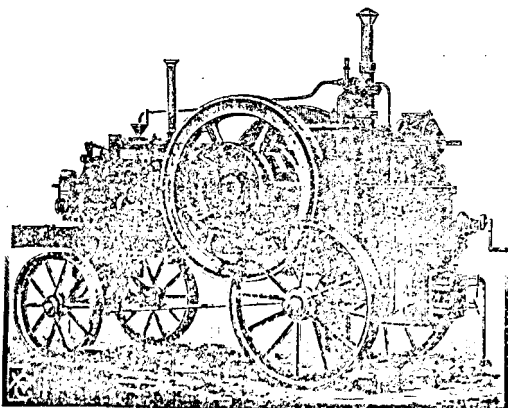
Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond**, Budapest, VI., Teréz-körut 26
 Fióktelep: Wien, III., Löwengasse 37.

Az állami gépgyár gyártmányai:

Acélkeretű golyós-csapágyas cséplőgépek.

Csekély hajtóerőszükséglet! és kenőanyag-fogyasztás! Tengelykopás kizárva! Nagy teljesítő képesség!

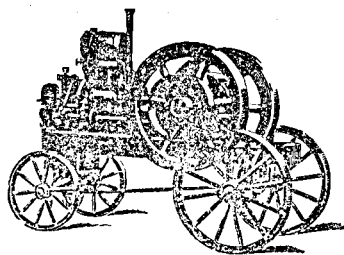
Szivógázlokomobilok

Újdonság! Szabadalom!
 Rendkívül olcsó üzem! Zajtalan működés!
 Könnyű kezelés!
 Faszénfogyasztás óránként és lóerőnként kb. 480 gramm.
 Földgázüzemre is alkalmasak!

Legújabb rendszerű szab.

NYERSOLAJLOKOMOBILOK.

Egyenletes működés! Tűzveszély kizárva!
 könnyű kezelés!
 Nyersolaj fogyasztás óránként és lóerőnként kb. 280 gramm.

Benzinlokomobilok

porlasztóval (karburátor) és szabadalmazott szelephűtéssel ellátva.

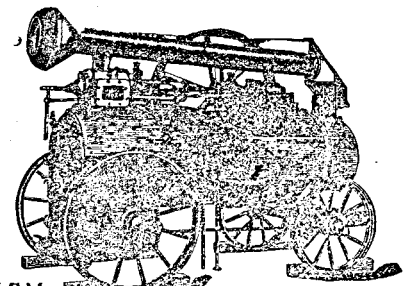
Megbízható üzem! Egyenletes járás!
 Egyszerű kezelés Kevés benzinfogyasztás!

A losonci mezőgazdasági gépgyár gyártmányai: Losonci egyszerű és műtrágya szóróval kombinált vetőgépek

Kalmár-féle rosták.

Resicai tükörcélekek, Tárcsásboronák és egyéb talajmivelő eszközök.

Érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld

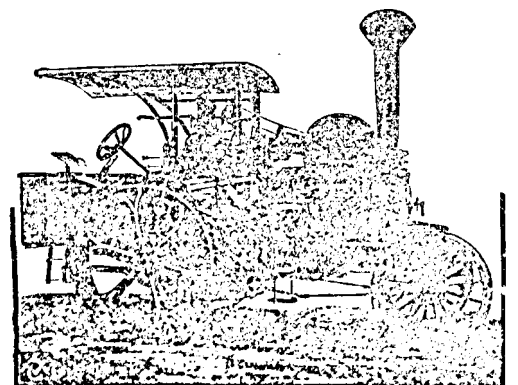

A.G.V.

GŐZLOKOMOBILOK

10 légkönyomásra szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzelésre egyaránt alkalmasak. Nagy munkaképesség. Csekély vonóerőszükséglet. Nagy tüzelőanyag- és vízmeztakarítás.

UTIMOZDONYOK

14 légkönyomásra, compound rendszer szerkesztve.

Fa-, szén- és szalmatüzeléssel Gazdaságos üzem! Gőzcséplőgépek hajtására, tehervontatásra és szántásra alkalmasak.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója Budapest, Váci-körut 32. Nagyvárad
Debrecen
Temesvár

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
 A FIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
 1/2 ÉVRE 6 KOR., UGY SZÁM 24 FILLIÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE
 MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL
 KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
 :: A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Összeállítás eredeti cikkek:

A Pool szerződés felmondása. <i>Buday Barna.</i>	107
Székegykeresztúri bika- és tehénkiállítás. <i>K.</i>	107
Bikaárverés Magyaróváron. <i>gyalui Rosenberger Sándor.</i>	108
Az erdélyi fehér szarvasmarháról. <i>Szász Ferenc.</i>	109
Hogyan értékesülnek szeszfőzés útján mezőgazdasági terményeink és a melasz. <i>Baintner Ferenc dr.</i>	110
Rövid utmutatás a burgonya termesztésére. <i>Gáspár József.</i>	111
A gyümölcsfák rovarellenességei és az ellenük való védekezés.	112
Kisebb szakközlemények.	113
Egyleti élet.	113
Vegyes közlemények.	113
Hirdetések.	

A Pool szerződés felmondása.

Írta:

Buday Barna.

A magyar belügyminiszter elhatározta, hogy a Continental Poolnak a kivándorlók szállítására adott engedélyt felmondja. A felmondás előzményei a következők: A Pool engedélye szerződés szerint 1920. évi december 31-én járt volna le. Fenntartotta azonban a belügyi kormány azt a jogot, hogy az engedélyt az első év letelte után évről-évre három havi előzetes felmondás mellett megvonja. Jogában van továbbá a belügyminiszternek az engedélyt a Continental Poolban egyesült összes vállalatoktól megvonni, ha az engedély megvonásának feltételei csupán az egyik vonalnál is fennforognak. Megszüntetheti a szerződést a belügyminiszter 1. ha a szerződött társaságok valamelyike 125 koronán alul állapítja meg a fedélközi viteldíjat, feltéve hogy valamely nem engedélyezett társaság versenye erre nem kényszeríti; 2. ha a szerződött társaságok és a Cunard között a kivándorlók százalékarány szerint való elosztására nézve nem jönne létre egyezség. Így intézkedik a szerződés.

Köztudomású most már, hogy a Hamburg-America Linie a Pool kötelékéből kilépett és megszüntette a Cunard-Linjevel a kivándorlók elosztására vonatkozó egyezséget. Ez a körülmény kétségtelen jogot adott a belügyi kormánynak a szóban forgó öt társaság engedélyének rögtön visszavonására. A kivándorlási tanács, az engedély visszavonása, illetve a

szerződés megszüntetése mellett foglalt állást.

A belügyminiszter nem alkalmazza a megszüntetés jogát. Felfogása szerint ugyanis nem kívánatos, hogy a Poolal szerződésen kívüli állapotba jussunk, mielőtt a kivándorlási forgalom szabályozásáról valamely más módon intézkedni lehetne. Az évente több mint száz ezer kivándorlót ugyanis képtelenség volna Fiuméből elszállítani, még ha kötelezővé tennék is a fiumei utvonulat. Am a fiumei utirány kötelezővé tétele a költözködési szabadság és a Németországgal kötött egyezmény megzavarásával járna. (?) Mindezen nehézségeknél fogva számolnunk kell azzal, hogy az északi kikötők felé irányuló kivándorlást fel nem tartathatjuk. Ezért érdekünkben van az északi hajóstársaságokkal a régi szerződést még egy ideig fentartani, hogy a szerződésen kívüli állapot elkerülésével időt nyerjünk a kérdés végleges rendezésére. Így gondolkozik a belügyminiszter.

Az engedélyezési szerződés értelmében az engedély a felmondástól számított három hónap múlva megszűnik. A Pool engedélyének tehát ez év május hó folyamán érvénytelenné kell válnia s ez a három hónap éppen elég arra, hogy a Poolal tisztába jöjjünk. Ha a Poolt nem sikerül a magyar törvények betartására bírni, akkor ne adjunk neki engedélyt s jegyirodát tiltsuk ki az országból. Nem hisszük, hogy eziránt ezek a nagy tekintélyű társaságok érzékellenek volnának. S különben is mi rossz történhetik velünk, ha a Poolnak nem adunk engedélyt? A Poolhoz tartozó társaságok most is csak elszállítják azt a jogosulatlan kivándorlót, aki át tud szökni a határon. Hát legfeljebb ezután is elszállítják a szökevényeket. Most a Pool társaságok egész sereg jegyirodát tartanak fenn Magyarországon és ügyes üzleti berendezésükkel Fiume eddigi forgalmának jó részét is magukhoz terelték. Vajon kárunk lesz-e abból, ha ezután Fiume felé tereljük a kivándorlást, mint 1911. előtt a hajójáratok befogadó képességeig s azután az Austro-Americana vonalán elgítjük ki s

csak a maradék jut az északi kikötőknek! Hiszen ez csak előnyös ránk nézve. Féljünk-e attól, hogy majd a Pool társaságok zugügynökökkel hálozzák be Magyarországot? Hiszen a Pool idetelepítése óta nem hogy megszűntek volna a zugügynökösködések, hanem ellenkezőleg annyira felburjánzott a csábítás ipara, hogy a hatóságok évenként több mint 20.000 esetben hoznak ítéletet a kivándorlási törvénybe ütköző kihágások és vétségek tárgyában anélkül, hogy a Pool társaságok csak egy esetben is felelősségre vonattak volna. Elképzelhető-e az országnak ennél nagyobb mértékű behálózása. Nem látjuk át, mennyivel romolhatna a mérlegünk, ha a Pool egész üzleti szerkezetét kitessekelnék Magyarországból. Amelyik társaság nem éri be a legális forgalom lebonyolításával járó óriási haszonnal, azal valóban nem érdemes szóba állani. Ha illegális üzletre pályázik, legalább ne adjuk hozzá beleegyezésünket. Ami végül azt illeti, hogy a fiumei forgalmat nem szabad emelni, mert nem engedni Németország: hát ez nem így van, önrendelkező jogunkat annyira még sem adjuk fel. Igaz, hogy kivándorlóinkat, amennyiben törvényeink megengedik, nem tiltathatjuk el a német kikötőkből, de a törvényt mi hozzuk meg s arra már Németország sem kötelezhet bennünket, hogy ne olyan törvényt alkossunk, amely állami érdekeinknek megfelel.

Székegykeresztúri bika- és tehénkiállítás.

Február hó 28. és március 1-én Tolyt le a magyar erdélyi szarvasmarha e legnagyobb és legrégebb kiállítása. Szívósan a hazai fajtánkhoz ragaszkodó gazdaközönség megnyugvással vehette tudomásul, hogy ma már a javított erdélyi fehér szarvasmarhában oly anyag áll rendelkezésre, mely minden igényt kielégít. A kiállításon ki volt állítva összesen 153 bika, ebből 10 darab finom vegyes, mely tekintetbe egyáltalában nem jött, így 143 db. erdélyi fehér bika vett részt a kiállításon. Ami a kiállított anyag minőségét illeti ugy azon a folytonos és céltudatos munka látható, habár némely, az elmúlt két évben sokat szenvedett gazdaság, ál-

A „Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete“

Budapest, V. ker., Aikotmány-utca 29. szám.

Tenyészállatok.

Konyhakerti és virágmagvak.

Szőlészeti anyagok és eszközök.

Abraktaharmányok.

Gép és gépalkatrészek.

Műtrágyák.

Olajok és kenőcsök.

Cséplési szenek, zsákok, ponyvák.

Vetőmagvak.

2003

Legelőnyösebb beszerzési forrása.

Sertések bizományban való hizlalását vállaljuk.

latain a szük esztendők észrevehetőek, de miután ezen tenyészetek tehát anyaga prima, remélhető, hogy jövőben már ismét a megszokott minőségben fognak állni a kiállításra megjeleni.

Ami magát a kiállítás statisztikáját illeti, úgy mint már említettem, ki volt állítva 143 drb. magyar erdélyi-szarvasmarha. És pedig a Radnóthi uradalom képviselve volt 6 drbbal, Ugron Zoltán 7 drb., Székelyszenterzsébeti bérgazdaság 11 drb., Bacsay Gyula Tiszabura 8 drb., Sándor Albert Székelyandrásfalva 7 drb., gróf Teleky Gernyeszeg 4 drb., Pap Kálmán Somogyon 4 drb., Nagy Simon Szojtor 6 drb., (tejelő jellegű) Murvai Sámuel 3 drb., a többi 87 darabot kistenyésztők állították ki.

Erdélyi jellegű tehén ki volt állítva 22 drb., megjegyzem, hogy csakis kis tenyésztők állították ki úgy tehenet, mint üszőt, utóbbiakból ki volt állítva 6 drb. három éves és 13 drb. két éves.

Ami a díjazást illeti, úgy díjakat adtak a földművelésügyi miniszterium, az O. M. G. E., az E. G. E. és az E. J. M. Sz. T. Egyesülete. A díjakra nézve megjegyzem, hogy határozottan soknak tartom a díjak számát, sokkal helyesebben tartanám pld. a nagytenyésztőknél 8 díj helyett 4 díjjat adni, de ezek legyenek nagyobbak. A díjazás eredménye a következő:

Nagy tenyésztők.

- I. Radnóthi uradalom »Gyuró«.
- II. Papp Kálmán »Jóská«.
- III. Ugron Zoltán »Csárdás«.
- IV. Bácsay Gyula »Gólya«.
- V. Székelyszenterzsébeti bérgazdaság »Kajtár«.
- VI. Sándor Albert »Bandi«.
- VII. Nagy Simon »Gyémánt«.
- VIII. Murvai Sámuel »Bimbó«.

Kis tenyésztők.

- I. Burszán Sándor fiátfalvi kisgazda »Bodor«.
- II. Lőrinczi János »Janesi«.
- III. Kovács Károly »Bodor«.
- IV. Elekés Dénes »Vaszi«.

Községi bikák.

- I. Nagyalambfalva Ugron Z.-tól származó bikája.
- II. Alsóboldogasszonyfalva Bácsay Gy. származó bikája.
- III. Hodgye.
- IV. Medesér.
- V. Kadicsfalva.
- VI. Rugonfalva.

Tehén.

- I. Idősb. Varga Miklós Galambfalva »Bojtár«.
- II. Győrfi Mózes Keresztur »Virág«.
- III. Gothárd István Bögöz »Jámbor«.
- IV. Jó Ferenc Csekefalva »Rendes«.

3. éves üszők.

- I. Petre Zs. N.-Galambfalva.
- II. Kovács Mihály Szt.-Ábrahám.
- III. Todor Ignác Keresztur.
- IV. Fülöp József Kiskede.

2 éves üszők.

- I. Horváth Sándor Keresztur.
- II. Szaniszló Pál Nagyalambfalva.
- III. Bartalis Samu Medesér.
- IV. Lőrinczi Mihály Szentábrahám.

A tehénállomány általában igen jó volt, mi elsősorban annak tudható be, hogy ezen községek kisgazdái mereven ragaszkodnak ahhoz, hogy tenyészbikáik nagy elsőrendű tenyészetekből származzanak, mivel igen jól tudják, hogy a régi tenyészetekből származó bikák sokkal jobban öröklik át jó tulajdonságaikat, mint a jóval olcsóbb s megengedem sokszor

külemileg igen szép, ugynevezett parasztbikák. Példa erre ezen a kiállításra ama esikmegyei község, mely felügyelője ellenére dacára, megvette »Gyurót« 2800 kor. árban.

A vásár általában élénk volt, már első nap délelőtt 80 drb. bika cserélt gazdát. Az árak jók voltak, legmagasabb árt fizetett a már említett község. A nagy tenyésztők 1100 kor átlagos árt értek el s a kistenyésztők bikái is 800 kor. ár körül mentek el. Sőt az első díjat nyert »Bodor«-ért 1400 K-t ígért be egy tenyésztő, de akkor már 1000 koronáért el volt adva s a község amely megvette, nem volt hajlandó 400 kor. haszon fejében sem megválni ezen szép állattól!

A jelenvoltokról névsort nem közlök, csak megjegyzem, hogy hemzseget a nagy piacért az érdeklődőktől. Feltűnt, hogy az O. M. G. E. nem képviseltette magát. Az EGE és E. J. M. Sz. T. Egyesületét br. Kemény József képviselte, ki mindkét egyesület nevében a bírálaton is részt vett.

A kiállítást társas ebéd követte, amelyen számos lelkes pohárköszöntő hangzott el és amely nagy lelkesedéssel ünnepelte a kormány jelenlevő képviselőjét Dr. Koós Mihály min. oszt. tanácsost. Mindazok, kik jelen voltak, azzal a megnyugtató érzéssel hagyták el a kiállítást, hogy a magyar erdélyi szarvasmarha nem a múlté, hanem a jövőé! K.

Bikaárverés Magyaróváron.

Múlt hó 26-án tartotta a »Magyaróvári Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület« ezuttal negyedik tenyészbika árverését, mely árverésre Kolozsmegyéből ötén rándultunk ki, 27 drb. bika került árverésre, melyek mind elkeltek 800—1750

K árban. A darabonkénti átlagár 1153 K volt. Az árverést bika díjazás előzte meg, mely körülmény lényeges befolyást gyakorolt az árak nagyságára.

Az egyesület által szétküldött »törzskönyvi kivonatok« adták az utasítást az árverezőknek, mert az árak a belső tulajdonságok, a származás után alakultak. A származás után az árverezők a szint és azután a csontozatot nézték.

A jó családból származó piros színű bikák keltek el legmagasabb árban. Külem tekintetében akadtak kifogásolni valók, különösen: hajlott hát, vékony láb-száraz és fűzött váll voltak gyakoriak. E hibák mind eloszlottak az árverezők szeméi előtt, mert a származás után vásároltak.

Árverésre csakis azon bikák kerültek, melyek teljes származást tudtak kimutatni és legalább 3000 literes családból származtak. 3000 literen alólit árverésre nem bocsátottak.

Az árverés iránt rendkívüli nagy volt az érdeklődés és csakhamar elkeltek az összes bikák.

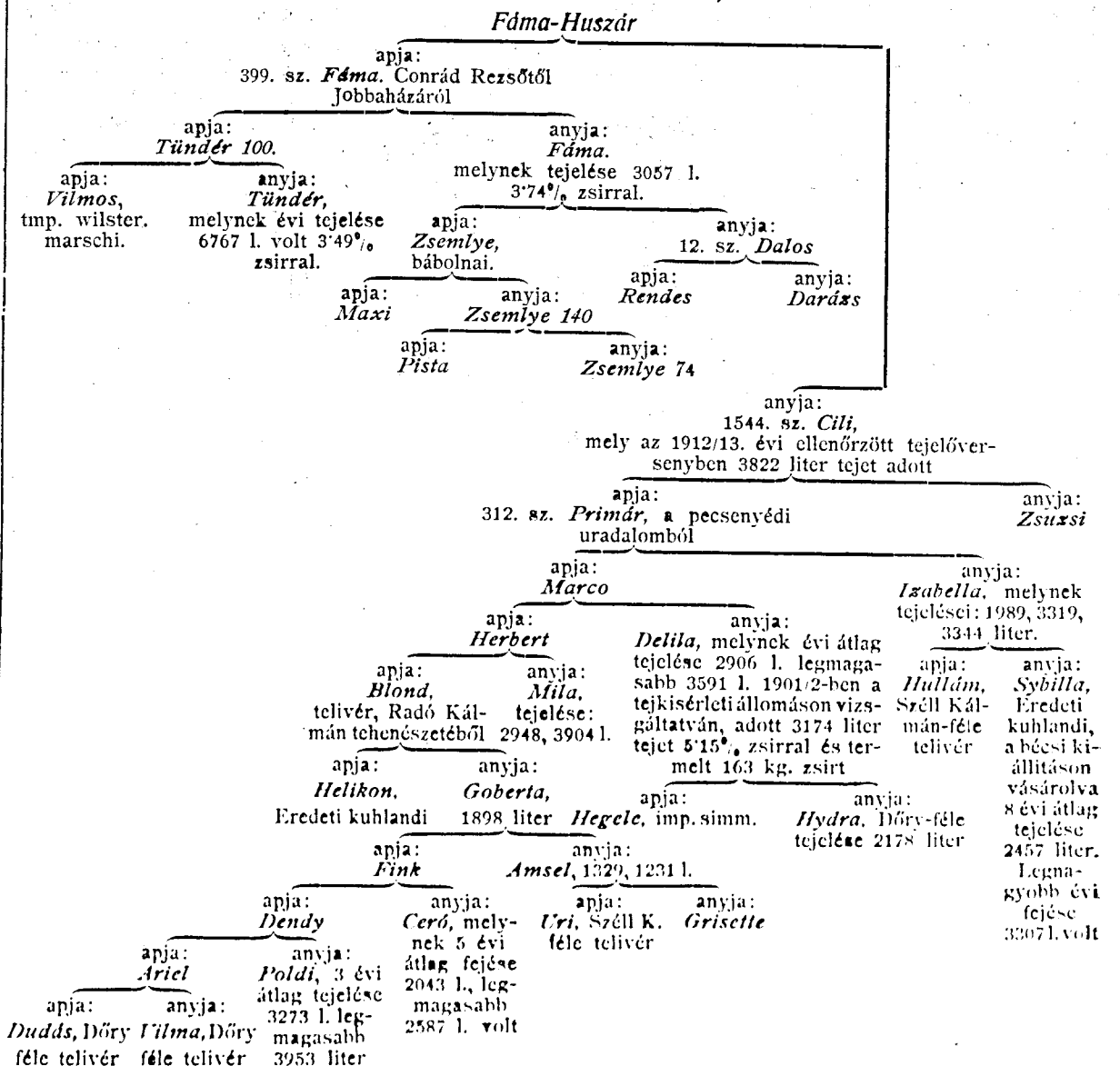
Gr. Pappenheim Sigfrid uradalma vette a legdrágább bikát 1750 koronáért. Kolozsvár városa is vett ez árverésen egy bikát és csak dícséret illeti meg főintézőjét Lönhard Ignácot, hogy olyan szerencsésen választotta meg vásárolt bikáját, melynek családjában 6767 lit. ő is szerepel és emellett külemileg is nagyon jó. Kívánatos volna, hogy a város ezen értékes bikáját »tarcsai« tehenészetére használja, mert ezáltal nagy lépéssel vinne elé a tenyészetét.

E bika 1200 korona volt. Törzskönyvi kivonata a következő:

Az árverés után minket erdélyiekét Levél községbe vitt el Ujhelyi igazgató

Tulajdonos: **Pammer Márton Levélen.**

A bika neve **Fáma-Huszár**, született 1912 február 25-én, színe pirostarka. Magassága: 136 cm. (Megvette: Kolozsvár városa.)

minden évben sok a galagonya lepke az egész országban. 1911. óta a Nagy Alföld lakója vagyok s itt azt tapasztaltam, hogy a galagonya lepke állandó vendége a gyümölcsfáknak, úgy hogy itt egyes gyümölcskertek szilvafáit a galagonya lepke hernyófészkeiktől a legodaadóbb utánjárás és a legmesszebb menő költség dacára sem lehet teljesen letisztítani, semmi termést nem adnak, mert úgy leveleiket mint virágjaikat ezen lepke hernyója leesi és amikor ez a telhetetlen hernyó kártétele megszűnt — június közepe táján — a szilvafák mellék és alvórügyeiből új leveleket igyeksenek nevelni a zsenge levélkéket a levéltetvek felszaporodó légiói támadják meg: a szilva a kettős halálcsapás terhe alatt — ágaiban száradozni kezd és jövő évben egy hasonló támadás esetén — amely majdnem biztos hogy bekövetkezik — a gyümölcsfa kiszárad.

A galagonya lepke a bábból való kibuvás után nem mindjárt kezd a petézéshöz, előbb nektárt tartalmazó virágokat keres fel, meleg száraz napokon nedves földet, pocsolya széleket, kint álló vizet, edényeket s csak amikor benne a peték kifejlődtek párosodik, majd rászáll a gyümölcsfák levelének színére a hol kisebb vagy nagyobb csomókban letolja tojásait. Sok évi megfigyelés alapján azt találtam, hogy ezek az aranysárga tojásomók 10 — 100 drb. tojásból állanak.

Amikor a galagonya lepke rajzik sokat elpusztíthatunk belőlük; még jobb ennél a gyümölcsösben Phacelia tanacetifolia mézelő növényt vetni, melynek virágait nagymértékben ellepik és itt sokat foghatunk össze; de sok lepkét fog a Sonea-féle rovarfogó készülék is, ha annak felső csatornájában víz van, amelyben igen sok elpusztul.

A levelekre letolt petékből 2—3 hét alatt kikelnek a galagonya lepke hernyói és ugyanazon a levelen már megkezdik az első kártevésüket; a levél zöldjét (chlorophyl) eszik úgy, hogy csak a levél erezete (váza) marad meg, ha az egy levél nem nyújtott elég táplálékot, átvándorolnak a szomszéd levelekre és a már leirt módon azt is megfészeleik. Sok hernyócska ide-oda járkálása közben a földre esik, azonban a fatörzsön át ismét a gyümölcsfa koronájára vándorol. Ez esetben is ha a jelzett rovarfogó készüléket alkalmazzuk, úgy az elfogja vagy visszatartja a már egyszer leesett hernyókat és ezzel is érezhetően megcsökkenti a hernyók számát. Augusztus hó utolsó felében a levelek zöldjét pusztító hernyócskák egy vagy két levelet összefonnak és abból téli fészket készítenek maguknak, amelyet kishernyófészkeknek mondunk; a levélnek a fán való biztos maradását úgy érik el, hogy pókhálószerű fonállal a levélnyélre fogva az ághoz kötik; szilvafák leveleit legtöbbször teljesen az ághoz kötik, vagy egyes ágak honaljába fonják. Innen van az, hogy a szilvafákról úgy leszdedni a hernyó fészkeket, hogy azokon egy se maradjon, problematikus feladat, egyrészt a hernyófészkek sokasága, másrészt, mert úgy oda kötötték azokat az ág honaljához, hogy észre se vesszük.

(Folyt. köv.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

— **Agyagos talaju, gazos legelők feljavítása.** Hazánkban rengeteg az olyan agyagos talaju legelő terület, mely a talaj minősége révén jó legelő lehetne, de az ápolás hiánya és a kiméltlen kihasználás miatt terméketlenné vált, vagy legalább is annyira elgazosodott, hogy a jószág és különösen a birka csak bujkálva,

pusztítással legelheti azt. Különösen áll ez a közlegelőkről, amelyek valóban siralmas állapotban vannak. Pedig az ily legelők — feltéve hogy sik vagy szeliden lejtős fekvésűek — jövedelmezőleg feljavíthatók.

Az elgazosodott legelőkön első sorban a gázt kell kiirtani, másodsorban pedig a fűnövényt trágyázással és felülvetéssel előmozdítani. A gázirtást — ha a legelő nincs túlságosan elgazosodva — a régi gyepek meghagyása mellett sűrűn megismételt fogasolással annak rétnyitásával (szkarifikátorral) való felhasogatásával történhetik; ha azonban sok a mélyen gyökerező gaz, pl. iglice tövis, akkor fel kell a gyepeket törni, azon kell három esztendőig kapások termesztésével a gázt kiirtani.

A gáztól így megtisztított talaj azonban még akkor sem alkalmas újból való mesterséges begyepesítésre, ha az egyébként mint friss törésű föld jó kapás és gabonaterméseket adott, mert a fűmagvetés, hogy jól kikeljen, gyorsan fejlődnek és megerősödnek, kezdetben igen jó trágyaerőben levő földet kíván. Tehát a fűmagvetést megelőző kapásnövény alá erősen istálló trágyázni, a fűmag elé pedig kat. holdanként 200 kgr. szuperfoszfátot kell szórni. És pedig lehetőleg őszkor, a kapást követő őszi szántásra, Ebbe a fűmag őszi, védőnövény nélkül elvethető, de ekkor bekövetkezhetik, hogy a kellő vetést a téli száraz fagyok többekévébbé megrikítják. Tavaszkor ajánlatosabbnak látszik a fűmag keveréket ritkán vetett védőnövény közé vetni, bár a nézetek e tekintetben eltérők.

EGYLETI ÉLET.

Jegyzőkönyv,

felvétel az E. G. E. kolozsmegyei gazdasági szakosztályának 1914. évi január hó 21-én Kolozsvárt, a megyeházán tartott intéző bizottsági ülésén.

Jelen voltak: Dózsa Endre alispán, elnöke alatt Br. Petrichevich Horváth Kálmán, Br. Huszár Pál, Dr. Szentkirályi Ákos, Dr. Páter Béla alelnök, Ritter Gusztáv, Jászberényi András, Fekete Antal, Kovács Béla, Ujfalvi István, Török Bálint, jegyzett Dr. Cséser Lajos sz. o. előadó.

1. Elnök üdvözlöi a megjelenteket, megnyitja a gyűlést.

2. Előadó olvassa a földm. miniszter leiratát, mely szerint Mátkófalva és Bogártelke községek által tervezett községi beton kenderáztatók létesítéséhez a műszaki munkán kívül a költségek 70%-át ajánlja fel. — Örömmel vették tudomásul, az előmunkálatokért a kolozsvári kulturmérnöki hivatalnak köszönetet szavaznak s a munkálatok támogatására felkéri a járási főszolgabíró hivatalt.

3. Az 1914. évben tartandó járási tenyészsarvasmarha díjazások sorrendjének megállapításánál Br. Huszár Pál gazdasági felügyelő jelenté, hogy az ideai állatdíjazásokra megint 4000 korona segélyt engedélyezett a földmívelésügyi miniszterium. — Öröndetes tudomásul szolgál. A részletes terv kidolgozásával megbízzák az elnökséget.

4. Előadó bemutatja a szakosztály 1914. évi működési tervét és költségvetését. — Tudomásul szolgál s az elnökség felkéri, hogy az ügyviteli költség hiány pótlására kérjen segélyt a földm. miniszteriumtól.

5. Előadó bemutatja a téli falusi előadások sorrendjét azon jelentéssel, hogy elegendő segély hiányában e télen nem kolozsvári szakértők fognak a községekben előadást tartani, ellenben 20 jól szervezett községben a helybeli intelligencia vállalkozott a felolvasások tartására. — Tudomásul szolgál.

6. Előadó jelenté, hogy államsegély hiányá-

ban e télen nem folytatják a falusi háziipari tanfolyamokat, ellenben a min. kirendeltség Nagypetri, Bánfilyhunyad, Magyargorbó és Kisbács községekben fog *méhkas készítő* tanfolyamokat rendezni. — Tudomásul szolgál.

7. Előadó jelentést tesz a min. kirendeltség téli működéséről azzal, hogy inséges vidékek segélyezése a lehető keretek között folyamatba van. — Tudomásul szolgál.

8. Az indítványok során Ritter Gusztáv ny. főkertész javasolja, hogy a vármegye gyümölcstermő vidékeinek ellátása, a kiszáradók oktatása és nevelése stb. okából a vármegye létesítsen egy *vándor kertészi állást*. — Elnök, dr. Szentkirályi, dr. Cséser hozzájárulása után elhatározzák, hogy ez ügyben átiratot intézzenek Kolozsmegye törvényhatóságához.

9. Egyéb tárgy nem lévén, a gyűlés bezárattott.

K. m. f.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Törzskönyvezés.** Február hó 26. és 27-én az E. J. M. Sz. T. Egyesülete megbízásából Ugron Zoltán és br. Kemény József, három elsőrangú udvarhelymegyei tenyészetet törzskönyveltek és pedig a néhai br. Kemény Béla-féle tenyészetet Székelyszenterzsébeten és Héjasfalván, továbbá a Sándor Albert tenyészetét Székelyandrásfalván. Utóbbiban 14 drbot törzskönyvelt a bizottság, előbbiben pedig 31 darabot. Legújában törzskönyvelésre bejelentettük tenyészetüket gróf Teleky Sámuel, gróf Bethlen István, Ugron Zoltán, Bárczay Gyula, ezek törzskönyvezése is lehetőleg e hóban meg fog történni.

— **A hajósvállalatok szubvenciói ellen.** A Gazdaszövetség azon alkalomból, hogy az Adria és a többi tengerhajózási vállalatok nagymérvű szubvenció emeléséről szóló törvényjavaslatok most kerülnek a képviselőházban tárgyalásra, határozott állást foglal a majd 200 millióra rugó szubvenció ellen, mely egyáltalán nem imogokolt, mert a beléhelyezett áldozat korántsem hozza meg gyümölcsét, amennyiben nincs mit kivinnünk s legfeljebb Ausztrália gyapjával fogják tönkretenni juhtenyésztésünket. Egyenesen tékozlás lenne a Gazdaszövetség szerint ezt a nagy összeget a néhány dusgazdag részvényesből álló társaságnak odaadni, mikor a mezőgazdaság állami fejlesztésére szánt fedezetet minden téren megnyirbálják, a kisgazdák vetőmag nélkül állnak s a gazdasági válság tünetei fenyegetik az elhanyagolt földmívelő nép széles rétegeit. A gazdák körében nagy elkeseredést szül az egyenlő elbánásnak ez a nyílt mellőzése, melynek még szomorú következményei lehetnek.

— **Tenyészsarvasmarha vásár** Nagycsúsz hó 27-én és 28-án az állam és Széchenyvármegye által segélyezve díjazással egybekötött időszaki tenyészsarvasmarhavásárt rendez a várm. közs. bizottsága, amely csak sarvasmarhára (a bivalyok kizártnak) terjed ki és csak a következő fajta tenyészmárhák boesáttatnak a vásárra: Pincgauti eredeti fajta sarvasmarha. Pincgauti és honi fajta sarvasmarhák keresztezéséből származott lehetnek és tehénborjak, ha azok pincgauti fajta felvérű állatok jellemző ismérveivel bírnak, de ezek nem díjaztatnak. — Elegyfajta bikák és bikaborjuk és oly vegyesvérűek, amelyekben a pincgauti fajtától való származás jelei világosan fel nem ismerhetők, továbbá hizlalt vagy egyéb okból tenyésztési célokra nem alkalmas állatok a vásárra nem boesáttatnak. A tenyészvásár Nagyszébenben az

uj marhavásártérnek ezen célra kijelölt helyén tartatik meg. A tenyésztés folyó évi március hó 27-én reggel 7 órakor kezdődik és 28-án déli 12 órakor végződik. A dijkiosztás 28-án délelőtt 11 órakor történik és ezt megelőzőleg délelőtt 10 órakor oktató előadások tartanak. A dijkiosztás befejezte előtt az állatokat a vásártérrel elvinni nem szabad. A felvétel március hó 27-én reggel 7 órakor kezdődik és délelőtti 10 órakor éri végét. A felhajtott marha a felvételi napon délután 6 óráig állásaiban tartandó, mely idő alatt a díjazó bizottság az osztályozást fogatosítja. A marhák fel- és elhajtása iránt a tulajdonos saját költségén és veszélyére tartozik gondoskodni. Minden egyes marháról a szabályszerű marhalevél és háromnegyed évitulajdonjog igazolására vonatkozó bizonyíték mutatandó be. A felhajtandó marhák a községi előjárásnak (városi tanácsnak) bejelentendők, mely az azokról összeállított jegyzéket folyó évi március hó 20-áig a mezőgazd. kerületi egyetemes titkárnak, Nagyszebenben, Nagy-piac 19. beküldi Korlátlan számú dicsérő oklevelek és kb. 1600 kor-ra menő pénzbeli díjak osztatnak ki. Bővebb felvilágosítást ad a vármegyei közgazdasági bizottság Nagyszebenben.

— **Ragadós állatbetegségek.** A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett jelentések szerint a múlt hét folyamán csökkent a takonykórral fertőzött községek száma 23-ról 21-re, a száj- és körömfájással fertőzöttek 400-ról 393-ra, a juh-himlővel fertőzöttek 31-ről 28-ra, a sertésorbáncal fertőzöttek 31-ről 28-ra, a sertésorbáncal fertőzöttek 31-ről 28-ra, a sertésorbáncal fertőzöttek 31-ről 28-ra. Emelkedett ezzel szemben a lépfenével fertőzött községek száma 77-ről 90-re, a veszettséggel fertőzöttek 227-ről 234-re, az ivarszerű hólyagos kiütéssel fertőzöttek 4-ről 6-ra, a rühkórral fertőzöttek 166-ról 175-re, míg bivalyvésszel a múlt héten is 2 község volt fertőzve.

— **Országos tenyészállatvásár Budapesten.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által április 4-6 napjain rendezendő országos tenyészállatvásárra bejelentések szépen érkeznek. Nagy az érdeklődés a tenyészállatvásárral kapcsolatos képkiállítás iránt is, melynek bejelentési határideje március 10-én jár le. Ezzel szemben a tenyészállatvásárra bejelentéseket csak február 28-ig fogadnak el.

— **Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület most tartott felolvasó ülésén** Rubin Miklós mérnök a növényházak és télikertek technikai berendezéséről tartott előadást. Előadó bemutatta a növényházak, télikertek különböző típusait. Részletesen ismertette azok technikai kivitelét, majd vetített képekkel számos kisebb nagyobb növényháztelepet és télikertet mutatott be. Előadása végén, melyet zajos tetszéssel fogadtak, a kereskedelmi kertészet felkarolására hívta fel a figyelmet.

A Dr. Borovszky-féle szagosított

BOROLIN

a világ legjobb és leghatásosabb házi-szere. A Borolin a fájdalokat azonnal megszünteti.

Megrendelhető a Borolingyárban
Budapest, II., Margitrapart 45. sz.
Próbaüveg 50 fillér.

3762

Veszünk

1000 darab süldőt és 600 darab racka anyabárányt.

Sürgős ajánlatot kér:

Erdélyi Gazda Társaság
Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

— **A Magyar Mezőgazdasági Szesztermelői Országos Egyesülete** Bujanovics Gyula elnöklésével választmányi ülést tartott, melyen Krolopp Hugó orsz. képviselő ügyvezető titkár javaslatára több új tagot vettek föl az egyesületbe. Goldfinger Gábor számvizsgáló bizottsági elnök beszámolt az egyesület vagyoni helyzetéről, mire megállapították a jövő évi költségvetést és jóváhagyólag tudomásul vették a múlt évi működéséről szóló jelentést. A vámtárgyalások küszöbén a mezőgazdasági szeszipart érdeklő kérdésekben az egyesület egyik legközelebbi ülésén foglalkozni s végül a pénzügyminisztérium kebelében működő sör-, szesz-, ásványolaj- és cukortermelés megadóztatására alakított szaktanácsba Bujanovics Gyulát és Krolopp Hugót küldték ki.

— **Országos tenyészállatvásár és gépkiállítás Budapesten.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által április hónap 4-6. napjain Budapesten rendezendő országos tenyészállatvásárra közel kétezer állatot jelentettek be a tenyésztők. Az egyesület tekintettel a tömeges jelentkezésre a bejelentési határidő letelte után pótbjelentést nem fogad el. A tenyészállatvásárral kapcsolatos gépkiállítás iránt főleg a talajművelő gépjárművek érdeklődnek, kiknek legtöbbször működésben fogja gépeit bemutatni.

— **Az országos kataszteri fölmérés közgazdasági jelentősége.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztályának Zselénski Róbert gróf elnöklésével tartott ülésén Antalfy Andor pénzügyi főtanácsos az országos kataszteri felmérésről és annak közgazdasági jelentőségéről előadást tartott. Ismertette a nagy fölmérési munkálat mozzanatait. Rámutatott arra, hogy az 1856-ban megkezdett kataszteri felmérés értékesítése az 1875-1882 évekig végrehajtott földadószabályozással kezdődött s fokozatosan következett be az 1887-ben megindított telekkönyvi betétszerkesztéssel. Kapcsolatba hozatott az 1892. évben de még inkább 1908-ban a birtokrendezéssel is. Az országos kataszteri felmérés nemcsak az adótárgyakat állapítja meg a földadó kimunkálásához, tehát nemcsak az adózás adatait gyűjti, hanem e mellett mezőgazdasági és egyéb statisztikai célokra is pontos és nagybecsű anyagot szolgáltat. Mivel pedig a felmérést kezdettől fogva a legnagyobb pontossággal hajtották végre, nagy érdekűvé vált az a térképezésnél, a birtokrendezésnél számos műszaki munkánál, de különösen a birtoklás és a tulajdon szempontjából. Teljes bizonyosságot nyújt a birtokosnak, a vevőnek hitelezőnek, jelzálogtulajdonosnak s ezzel emeli az ingatlanok értékét és hitelét. A felmérés szolgálata azonban csak akkor lehet teljes, ha alkotását életképesen tudja fenn tartani, vagyis ha a legújabb állapotról is felvilágosítást ad. E célból az idők folyamán előállott változásokkal a felmérést folyton kiegészíti. Ezáltal nemcsak azt éri el, hogy a felmérés ismétlését mellőzni lehet, hanem azt is, hogy a kész munkálatokat a köz érdekében nyomban fel lehet használni. Az előadottak igazolják, hogy az országos kataszteri felmérés az

ország közgazdaságának jelentékeny szolgálata lesz.

— **A gazdatiszti állásközvetítő irodák megrendszabályozása.** A Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesülete tekintettel a gazdatiszti állásközvetítés terén felmerülő visszaélésekre, felterjesztésben üdvözölte a kereskedelmi minisztert, hogy az állásközvetítés terén uralkodó tarthatatlan helyzetet javítani óhajt és arra kérte a minisztert, hogy ezen intézkedésénél a gazdatiszti állásközvetítés terén uralkodó visszaélésekre is legyen figyelemmel s a díjtalan állásközvetítés jogát altruista célzattal az erre hivatott leszülettekre, első sorban pedig a Magyar Gazdatisztek és Erdőtisztek Országos Egyesületére ruházza. Amennyiben ez nem lenne lehetséges, intézkedést kér az egyesület arra nézve, hogy a gazdatisztek kiuzsorázása, továbbá a gazdatisztek keresőknek erre nem képesített egyénnel való becsapásszámba menő megterhelése az állásközvetítő irodák és ügynökök által meg is történhessék.

— **A vetőmagzsűkséglet kielégítése Szatmármegyében.** A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi kormány támogatásával kedvezményes áru vetőmaggal látja el a megyebeli gazdákat. A rendelésnél a gazdák a vetőmag árának 30 százalékát fizetik le készpénzben. A fennmaradó hátralékot október hó 31-ig törlesztik. A vetőmag rendelések lebonyolítását a gazdasági egyesület már megkezdte.

— **Kedvezményes áru gyümölcsfaoltványok** kerülnek eladásra a folyó év őszén a dési állami faiskolából. Kedvezményben kizárólag a szegénysorsú kisgazdák, a telepés községek lakosai, az állami és közhivatalok szolgálói és díjnokai, a gazdasági egyesületek, a gazdakörök, a községi lelkészek és tanítók, a kisiparosok stb. kaphatnak. Megkereséseket május végéig fogad el a dési m. kir. állami erdőhivatal. A készlet előreláthatóan csak Szolnokdombokamegye szükségletét fogja fedezni.

— **Tenyészbikavásár Aradon.** Az Aradmegyei Gazdasági Egyesület által március 12-én Aradon rendezendő tenyészbikavásárra 21 darab magyart, 141 darab szimmenthali és berni s több pingau fajta bikát jelentettek be. A vásár iránt a gazdák körében nagy az érdeklődés.

— **Tenyészszeretékkiállítást és vásárt** rendez március 22-én Nagyváradon a Bihar-megyei Gazdasági Egyesület. A vásáron fedezni fogják szükségletüket a gazdasági felügyelőségek is. Bikavásárt márc. 3-án Tenkén, 6-án Berettyóújfaluban és 10-én Bihardiószegen tart az egyesület.

Jármos ökröket,
ökörtinókat, hizott és
sovány sertéseket,
mindenféle terményt a
legmagasabb napi árban
megveszünk, vagy azok
eladását a legszerényebb
díjazás mellett gyorsan
közvetítjük:

Erdélyi Közvetítő és Áru-
forgalmi R. T. Kolozsvár,
Brassai utca 23. szám.

Telefon: 619. Sürgőnycim: Közvetítés.

3072

mókat vetőgumóknak tartjuk meg, esetleg tavaszi eladásra, vagy saját szükségletünkre használjuk fel. A sérült, féreg-rágott és apró gumókat főzve: a sertések és baromfiakkal, nyersen a szarvasmarhákkal azonnal, még az őszen feltakarományoztatjuk, mivel azokat eltartani nem érdemes, a sérülteket pedig nem is lehet.

A kiszedett gumókat, ha az-ido enged, a napon, különben pedig: csürökben, fészerek alatt, pajtákban s b. egy-két napig fonyasztjuk (száritjuk) s ezek után tesszük telelő helyére. Ez a fonyasztás szükséges részben azért, hogy a gumókra tapadt föld megszáradva lehulljon, részben pedig azért, hogy a gumók héja egy kissé megvastagodjon, mert így a gombák nem fészkelhetik magukat oly könnyű szerrel a gumókra. A megszáritása a gumóknak ezeken kívül még azzal az előnnyel is jár, hogy az elrakás, télen pedig a forgatás alkalmával a gumók nem sérülnek olyan könnyen meg.

A burgonya eltartható télen át: *vermekben, pincékben és prizsmákban.*

A *vermekben* eltartás a székelyeknél van szokásban, mely ellen, tekintettel arra, hogy csak kis mennyiségről van szó, nem lehet semmi kifogást emelni. Nagyobb mennyiség eltartására azonban a vermek nem alkalmasak, mivel a nagy tömeg a vermekben hamar felmelegszik s rövid időn belül elromlik.

A burgonyának áttelelésére legtöbb helyen a *pincéket* látjuk használni, melyek, ha nem nagy mennyiségről van szó — a legolcsóbb és a legkönnyebben hozzáférhető telelő helyek. Nagyobb mennyiségnek pincékben eltartása azonban már megint kockázatos, mivel, ha száraz a pince, megfomnyad benne a gumó; ha pedig meleg, annyira kicsirásodik, hogy az egész pincét elfoglaló mennyiség egy szorosán álló tömeggé kapcsolódik. A csirásodást ugyan megakadályozhatjuk, ha a tél folyamán 2—3-szor átlapátoljuk és átforgatjuk a burgonyát, csak hogy ez megint külön költséggel terheli meg az eltartást.

A legkevesebb költséggel járó eltartása a burgonyának *prizsmákban* — *kupacokban* történik. Kupacokban eltartandó a burgonyát teljesen azonosan járunk el, mint azt a takarmányrépa eltartásánál szelvényben-hosszában látjuk.

A burgonyának prizsmákban eltartására 30—40 cm. mély és 1.20—1.50 m. széles árkokat ásunk. Ha azonban nedves az a hely, melyet a kupacok részére felhasználhatunk, egészen a földszinére is fektethetjük a kupacokat, ebben az esetben azonban vastagabb földtakaróról kell gondoskodnunk.

A burgonyából képezett prizsmákat vékony szalmaréteggel takarjuk be, hogy föld ne hulljon, ne keveredjen a gumók közé. Vastag szalmaréteget használni takarékosságból nem szabad, mivel ez alatt, enyhe télen felmelegednek a gumók s közüle igen sok elromlik. A beszalmázott prizsmára jön a földtakaró: alul vastagabban, felül vékonyabban. A prizsma élet a hidegebb napok beálltáig nyitva hagyjuk, hogy az eleinte képződni szokott meleg párák azon utat találjanak. De hogy megint az időközben történhető esőzésektől védelmezzük a kupacot, a nyitva hagyott, illetve be nem földelt élet borítsuk be lefektetett tengeriszár kékével. Így maradhat a kupac november—december haváig, egyszóval addig, amíg a nagyobb 8—10 fok hidegek beállanak. A hideg beálltával leszedjük az élre fektetett tengeriszár kékével s beföldeljük itt is 30—40 cm. vastagon.

Ha várakozásunkat meghaladó kemény tél következne be s ennél fogva a megadott földtakaró a hideggel szemben elég biztosítékot nem nyújtana: beborítjuk a kupacokat egész hosszában tengeriszár kékével, melyekkel a legnagyobb hidegtől is megóvhatjuk a burgonyát.

A burgonyaprizsmákon néhol kürtöket is szoktak készíteni 3—4 m. távolságra szalma- vagy rőzsekötegből. Ezek a kürtök a gyakorlatban sehol sem váltak be, mert nemcsak hogy nem szolgálták azt a célt, melyért készítették, de, sőt éppen annak az ellenkezőjét idézték elő, t. i. éppen azokon a helyeken, ahol a kürtök kinyultak a kupacból, a meleg párák lecsapódása miatt a legtöbb gumó elromlott.

Valamelyes szellőztetőről azonban mégis kell gondoskodni, különösen akkor, ha széles és hosszú a burgonya kupac, tehát ha nagyobb mennyiség van egy tömegben elhelyezve, mert különben a meleg párák lecsapódva gyorsan lesznek romlásnak okozóivá. Ilyennemű szellőztetésre megfelelőnek igazolta a gyakorlat a prizsmák közepén azoknak egész hosszában lefektetett kürtöket, melyeket háromszögbe szegezett lécek, vagy száldesz-kákból készíthetünk. Az ilyen fekvő szelők alkalmazásával azonban, nagy gondunk legyen arra, hogy ha a hidegek beállanak, azoknak mind a két végét az állandóan kéznél tartott szalma köteggel bedugjuk.

Ezzel a burgonya termelésére vonatkozólag, amit legszükségesebbnek tartottunk, rövidre foglalva mindent elmondtunk. Záradékkul még csak annak a közléssel érezem magamat adósnak, hogy mindezen, a termelés körében felsorolt

munkálatokért, minő jutalmat, milyen javadalmazást várhat a termelő?

Háromszék, Brassó és Marostorda vármegyékben 1913. évben végzett kísérleti termeléseknél: 50—150 métermázs között hullámozott egy kat. hold termése. A piaci árak pedig 3—10 korona között ingadoztak métermázsanként. Ha tehát, ha úgy a termésből, mint az egységi árból átlagot vonunk: 100 métermázs átlag termést is 6 korona egységi árat kapunk, ami kat. holdanként 600 korona nyers jövedelemnek felel meg.

A burgonya használhatóságához nem kell kommentárt fűznöm: *lakarmányok* szarvasmarhák, juhok, sertések és baromfiak részére, *szeszégetésre* és mindenek felett *emberi tápláléknak felhasználva* oly fontos szerepet tölt be, hogy a buza és tengeri után a *harmadik* helyen mindenütt a *burgonya* következik. Az erdélyi részekben a burgonya termelésének nagyobb arányban felkarolásához hozzáfűződik a nép táplálékának nagyobb választéka, mely az egyoldalú tengeri által adott táplálékhoz oly igen-igen kívánatos. (Vége.)

A gyümölcsfák rovarellenségei és az ellenük való védekezés.

II.

Lássuk most azokat a fontosabb rovarokat, a melyek a gyümölcsfákban, oly nagy pusztításokat okoznak és amelyeket az illetékes szakemberek természetrendjük szerint kötetes könyvekben ismeretnek. Ez alkalommal azonban nem az a célom, hogy a rovarokat természetrendjük szerint ismeressem, hanem hogy rávilágítsak azok kártételére és az azok elleni gazdaságos, egyszerű védekezésre.

Kártételük, gyakoriságuk és könnyű felismerésük szerint leginkább az alábbi kártékony rovarokkal találkozunk:

Galagonya lepke. (*Aporia crataegi* vagy *Pieris crataegi*) amely mint fehér nappali lepke május elejétől sokszor július közepéig is röpköd. Napos időben ez a lepke előszeretettel keresi a szilvafát és azután az almát, de nem idegenkedik egyetlen hazai gyümölcsfától sem: sőt még a zelnicét (*Prunus padus*) meg a naszpolyát sem veli meg. Rajzáskor a galagonya fát előszeretettel keresi fel, innen kapla nevét is; erdős vidéken éppen e miatt ezt a gyümölcsfa ellenségét teljesen kiirtani lehetetlen, mert az erdők szélein növény galagonya bokrok minduntalan ontják a rajzó galagonya lepkét, mely aztán a gyümölcsfákra is le tojja arany-sárga tojásait.

A rajzó galagonya lepke különösen a szilvafákat keresi fel nagy előszeretettel; láttam Erdélyben 1909-ben szilvásokat a galagonya lepkétől megszállyva, hogy az egész vidék messziről azt a képet mutatta, mintha a gyümölcsfák újból dus virágzásban volnának, vagy mintha hó borítaná azok egyenesen álló koronáit

Kitüntetések:

Arad	Pécs
Budapest	Pancsova
Belgrád	Szofia
Berlin	Szeged
Győr	Szatmár
Lovrin	Szabadka
Lugos	Temesvár
Nagybecskerek	Veszprém
Nagyvárad	Wien
Porsony	Zenta

Fajbaromfi!

Fajbaromfi!

Keltető tojások!

Reitter Oszkár

főkapitány fajbaromfi gazdaságában

Nagybecskereken kaphatók Angliából hozott telivér fajtisza legelsőrendű hófehér Or-

pington, hófehér Wiandotte (amerikai kitünő téli tojók). Sárga Orpington, fekete Langsán, kendermagos Plumet Rocks tyuktojások, valamint hófehér óriás pekingi kaesa tojások darabja 60 fillér.

Rázásmentes faláda esomagolás ingyenes. Hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések. 3064 **Állami nagy aranyérem.**

keményítőtartalmu) tengeriből jó kihasználás mellett 36 l. abszolút szeszt állíthatnak elő. 1 hl. abszolút szesz előállítására kell tehát $1:36 = X:100 = 277.7$ kg. tengeri.

1 hl. abszolút kontingens szesz ára adózatlanul most 56— K
Az adóvisszatérítés egy 7 hl. napi termelésű szeszgyárban hl-ként 6— K
1 mm. tengeri 5.7 hl. moslékot ad, melynek pénzürtéke *Zaitschek* A. szerint, keményítőértékéből számítva hl-ként 0.86 kor. Egy hl. absz. szesz előállítására kell 277.7 kg. 60% keményítőt tartalmazó tengeri, mely tehát $1:5.7 = 277.7:X = 15.82$ hl. moslékot termel s ennek pénzürtéke $15.82 \times 0.86 = 13.61$ kor. 13.61 K

Összesen: 75.61 K
vagyis 277.7 kg. 60% keményítőt tartalmazó tengeri teljesen kihasználva, a mai szeszárak mellett szeszgyártás utján 75.61 kor. brutto jövedelmet hajt.

Az üzemköltségek ugyanazok, akár burgonyát, akár tengerit dolgozunk fel, vagyis az előbbi számítás szerint a 277.7 kg. tengeriből előállított 1 hl. absz. szesz termelési költsége 15.25 kor. Ezt levonva a 75.61 korona bruttójövedelemből, $75.61 - 15.25 = 60.36$ kor. marad 277.7 kg. tengeri árában a szeszgyárnak, vagy 1 mm. 60% keményítőt tartalmazó tengeri szeszfőzés utján $60.36:2.77 = 21.73$ kor. áron értékesül.

Cukorrépa.

Számításunknál azon tapasztalásból indulunk ki, hogy 1 kg. répacukorból jó kihasználás mellett 60 l. % (0.6 l.) szesznyeremény érhető el. Ha a répa cukortartalma 14%, akkor 1 hl. absz. szesz előállítására $1:0.6 = X:100 = 166.6$ kg. cukor, ill. $100:14 = X:166.6 = 1190$ kg. répa kell.

Egy hl. absz. kontingens nyers szesz ára adózatlanul 56 — K
Adóvisszatérítés 7 hl. napi termelés mellett hl-ként 6— K

A szelet mennyiségét a feldolgozott répával azonos súlynak vehetjük, vagyis egy hl. absz. szesz előállításához szükséges 1190 kg. répa ugyanilyen súlyú szeletet ad, melynek pénzürtéke, mm-ját 20 fillérral számítva $11.9 \times 0.20 = 2.38$ K 2.38 K

Összesen: 64.38 K
vagyis 11.9 mm. 14% cukortartalmú répa jó kihasználás esetén 64 kor. 38 fill. brutto hasznót ad, ha abból szeszt készítünk,

Répaszeszgyártással nálunk egészen a legutolsó időkig csak kevés helyen foglalkoztak, ezért termelésének költségeire vonatkozólag is csak kevés irodalmi adat áll rendelkezésünkre. Általában azt mondhatjuk, hogy a répa gőzölése költségesebb a kilugozásnál. A mágócsi uradalom répaszeszgyárának egyik évi mérlegéből a répaszesz 1 hl-ét terhelő termelési költséget 21.90 kor-ra számítottam ki. Az 1190 kg. cukorrépából előállított 1 hl. absz. répaszesz termelési költsége tehát 21.91 kor. Vonjuk le ezt a bruttójövedelemből, $64.38 - 21.91 = 42.47$ kor., marad 1190 kg. répa árában a gyárnak, vagyis 1 mm. 14% cukrot tartalmazó répa szeszfőzés utján $42.47:11.9 = 3.56$ koronával értékesül.

Melasz.

A szeszadótörvény végrehajtási utasítása szerint a mezőgazdasági szeszgyárak melaszt csak mint pótló szeszgyártási nyersanyagot dolgoztatnak fel és használatát korlátozza még az a körülmény is, hogy a melaszból szár-

mazó moslékot takarmányul használni nem lehet. A melasznak 50% cukrot kell tartalmaznia, kevesebb, vagy több cukor esetén megfelelő levonásnak, ill. ráfizetésnek van helye. 100 kg. 50% cukortartalmú melaszból 30 l. absz. szesz termelhető, 1 hl. absz. szesz tehát $1:30 = X:100 = 333$ kg. melaszból képződik.

1 hl. absz. kontingens nyers szesz ára adózatlanul 56— K
Adóvisszatérítés 7 hl. napi termelés mellett hl-ként 6— K
Összesen: 62— K

Bruttójövedelem, levonva a gyártási költséget, mely minthogy a melaszt tengerivel, vagy burgonyával vegyesen dolgozzák fel, ezekkel azonos s így $62 - 15.25 = 46.75$ kor. marad 333 kg. melasz ellenértékéért, tehát 1 mm. melasz $46.75:3.33 = 14.03$ koronával értékesül a szeszgyárban.

Ezen számításoknál mindig határozott keményítő-, ill. cukortartalomról kell kiindulnunk, mert ugyanazon súlyú burgonya, tengeri, répa, stb. nagyon eltérő értékesülést mutat a bennük foglalt szeszt adó anyag, vagyis a keményítő és a cukor mennyisége szerint.

A célnak teljesen megfelelő berendezés, az okszerű takarékoság, az üzem terjedelme is nagy befolyással vannak ugyan az eredményre, de nem csinálunk nagyobb hibát, ha e tekintetben számításunkhoz átlagos adatokat használunk.

Miután ily módon az egyes anyagok szeszfőzés utján való értékesülését illetőleg tájékozva vagyunk s megállapítottuk, hogy mi a maximális piaci ár, amely mellett az illető mezőgazdasági termék feldolgozása még haszonnal jár, a következő igen fontos kérdés, hogy az adott viszonyok között melyik a legolcsóbb nyersanyag.

Minthogy eddig általában azt tartották, hogy legolcsóbb szeszgyári nyersanyag a burgonya, az évi átlagárnak megfelelően fogadjuk el, hogy 1 mm. 18% keményítőtartalmú burgonya 4 kor. és kérdezzük, érdemes-e a mai burgonyaárak mellett más nyersanyagot feldolgozni?

Egy mm. 18% keményítőtartalmú burgonyából 10.8 l. szeszt állíthatunk elő, 1 mm. ó-tengeriből pedig 36 litert. A számítás már most a következő: Ha 4 kor. értékű burgonyából 10.8 l. szeszt kapunk, mennyit 1 mm. 36 l. szeszt adó tengeriből? $4:10.8 = X:36 = 13.51$ kor., vagyis a ó-tengeri legfeljebb 14 kor-ba kerülhet.

Hasonlóképpen számítunk a cukorrépánál, vagyis: ha 4 kor. értékű 18% keményítőt tartalmazó burgonya 10.8 l. szeszt ad, mennyit ér 1 mm. 14% cukortartalmú 8.4 szeszt adó répa? $4:10.8 = X:8.4 = 3.11$ kor-t, vagyis 4 koronás burgonyaár mellett a 14% cukortartalmú répa a szeszgyárnak körülbelül 3 koronát ér.

És végül, a melaszra vonatkozó számítás a következő: Ha 1 mm. 4 kor. áru burgonyából 10.8 l. szesz képződik, mennyit ér 1 mm. 50% cukortartalmú melasz? 50% cukortartalmú melaszból 30 liter szeszt kapunk. Tehát $4:10.8 = X:30 = 11.11$ korona lehet a melasz ára 4 koronás burgonyaár mellett. Holott a melasz most 8 koronáért kapható, a szállítás költsége 1 kor., vagyis a szeszgyárnak 1 mm. melasz 9 koronába kerül, tehát olcsó nyersanyag. A cukorrépáért ritkán ad a cukorgyár 3 koronát. Leginkább ott, ahol cukortartalom szerint váltják be, rendszerint kevesebbet fizet érte, tehát elég olcsó szeszgyári nyersanyag. A

tengeri ellenben, tekintettel arra, hogy ára mm-ként a 14 koronát rendszerint meghaladja, a legdrágább szeszgyári nyersanyag.

Egy hl. absz. szesz előállításához szükséges nyersanyag pénzürtéke:
Ha a burgonya 18% keményítőt tartalmaz és ára 4 kor. 37— K
Ha a tengeri 60% keményítőt tartalmaz és ára 14 kor. 38.78 K
Ha a répa 14% cukrot tartalmaz és ára 2 kor. 23.80 K
Ha a melasz 50% cukrot tartalmaz és ára 9 kor. 29.97 K

Legolcsóbb nyersanyag tehát a répa, azután következik a melasz, a burgonya és végül a tengeri. Természetesen ezen sorrend az ország különböző részeiben más-ként is alakulhat, sőt ugyanazon vidéken is, ha a nyersanyagok piaci ára megváltozik. Az üzem megkezdése előtt tehát minden szeszgyárosnak tisztába kell jönnie azzal, hogy milyen nyersanyagból termelhet legolcsóbban, mert csak így számíthat szeszgyárából megfelelő jövedelemre. Az elmondottak és a közölt számadatok ezen számításnál igen jól használhatók.

Rövid utmutatás a burgonya termesztésére.

Irla:
Gáspár József.
V.

Ha a közönséges eke, töltőgető eke, vagy a burgonyakiemelő ekék valamelyikével végezzük a burgonya kiemelését, első teendő a burgonyaszárak kitépése és a termőföldről eltávolítása. Ha ez megtörtént, beállítjuk a fogatos eszközt úgy, hogy az eke vasa a fészek alatt járjon s így haladunk a sorok ormóján végig. Sort sorra venni azonban az eszközök egyikével sem szabad, mivel, ha így teszünk, az egyik sorból kiemelt földdel beborítjuk a másikat, hanem egyelőre csak minden második sort forgatjuk ki s csak, ha ezekből kikerült gumókat felszedtük, fogunk az elmaradt sorok kiforgatásához.

Az előbb szóban levő fogatos eszközök akármelyikét használtuk a gumók felszínre hozatalához, az egyes gumók felszedése csak kézzel ejthető meg, mely alkalommal, amennyiben minden egyes gumó amugy is kézbe kerül, a gumók osztályozását is elvégezhetjük. Ebből a célból a felszedéssel foglalkozó munkásokat — igen jól használhatók erre a munkára a gyermekek — úgy csoportosítjuk, hogy az egyik csoport szedje a legnagyobb gumókat, a másik a közepes nagyságúakat, a harmadik a legapróbbakat, továbbá a féregrágotakat és sérülteket.

A három osztályra különített gumókból a legnagyobbat, minthogy az ilyet fizetik jobban a piacon, ha van belőle főlőség, a piacra visszük, ha pedig az egész termésre szükségünk van, azt tesszük el a téli szükségletre. A középnyagású gu-

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyár
3023 Erdélyrészi képviselete, állandó nagy raktára
Babos és Társai vasnagykereskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

és ott rendezett nekünk egy olyan bika vásárt, mely mindnyájunknak fejlethetetlen lesz. Körülbelül 30—35 drb. bika került itt felhajtásra s olyan szépek, hogy bizony gondot adott a kiválasztás. E bikák 1—2 évesek voltak. Itt már súlyra történt a vásárlás. A kiválasztott állatok származás szerint két csoportba lettek osztva. A jobb származásúak 126, a kevésbé jók (a mi ott kevésbé jó az itt nálunk még nagyon jó) 120 fillér árban lettek a községi hidmérlegesen lemászálva.

Itt még 7 drb. bikát vetünk mi Kolozs megyeiek, melyekkel ugy származás külem, mint ár tekintetében nagyon meg lehetünk és vagyunk elégedve. Az állalam megvett »Fáma« nevű 1 és fél éves bika 4000 literen felüli családból származik és gazdája illetve tulajdonosa büntetésből lett az árveréstől eltítva, mivel egyizben tejhamisítást követett el. E bika, melyet 857 K 80 fillér árban vettem meg, az árverésen dupla árért kelt volna el. Oly büntetést kapott tehát Eder Márton uram, hogy nem lesz többet kedve tejet hamisítani.

Bikavásár után megnéztük a községi bika istállót, melyben 8 drb. kiváló származású bika állott. Láttuk a híres »Gangl, Fáma« stb. bikákat, melyeknél vásárláskor csakis a belső tulajdonságok vétettek figyelembe és ezért jegyezte meg nagyon találóan az egyik bikáról Ujhelyi: »az ember tengeri betegséget kap, ha ennek hátán végig néz.« Egy másiknál pedig: »Ha ez, uraim, a belső tulajdonságokat is oly jól fogja átörökíteni, mint a hajlott hátat, ugy nagyon meg leszünk vele elégedve.« Ettől valók ugyanis a fent említett hajlott hátú bikák. Nemrégiben vett a község 2000 koronaért egy bikát, mely ugy származás, mint külem tekintetében kiváló.

Megnéztük a községi oldenburgi, gyönyörű szép mént, melyet nemrég vásároltak 4500 koronaért.

Már estére járt az idő, midőn a tejszövetkezethez érkezünk, hol nagy sürgés volt, mert éppen szállították a tagok a tejet. Megtudtuk, hogy jelenleg naponta 1700 l. tejet szállítanak be a szövetkezetbe.

Szép volt látnunk azt a rajongó szeretetet, mellyel az emberek Ujhelyi igazgató iránt viseltetnek. De van is miért és kiért, mert annyit tett, tesz és fárad érjük, hogy egy emberöltő nem elég a sok jó meghálálására.

Nekünk kolozs megyeieknek a vásárolt mosonmegyei bikákkal új korszak kell kezdődjön, mely lényeges befolyást fog gyakorolni tehenészetünkre.

Ujhelyi a belső tulajdonságok a tejlés átörökítése révén érte el nagyszerű eredményeit. Szívós kitartó munkával, sok támadás közepette haladt a magautján, megmutatta, hogy helyes uton jár és a jelen neki adott igazat.

Ha nekünk erdélyieknek nem adatott egy Ujhelyi, arra kérjük őt, hogy egyik fiát juttassa majd hozzánk, mert az átöröklés törvénye szerint a fiu hasonló munkát kell végezzen, mint az apja.

Szászfenes, 1914 március 2-án.

gyalui Rosenberger Sándor.

Az erdélyi fehér szarvasmarháról.

Irta:
Szász Ferenc.

I.

A Szolnokdobokavármegyei Gazdasági Egylet évi rendes bikakiállítására alkalmából felkérte az E. J. M. Sz. T. Egyesületét, hogy a kiállítást megelőzőleg tartson előadást az erdélyi fehér szarvasmarháról. Az Egyesület Szász Ferenc tagtárs urat kérte erre fel, ki szívesen vállalkozva erre, tartotta alábbiakban teljesen közölt előadását. Fogadja tagtárs ur e helyen is ugy az Egyesület, mint a gazdaközönség nevében köszönetünket.

Mélyen tisztelt gazdatársaim! Ha viszszatekintünk hazánk mezőgazdaságának s ennek kapcsolatában állattenyésztésének történetére, rendkívül szembeötlő különbséget találunk annak múltja és jelene között. A változott viszonyok változtatták meg a gazdálkodás egész folyamát, más szóval a gazdálkodás hozzá kellett simuljon a változott viszonyokhoz.

Jelen előadásomnak nem célja ezen átalakulás tárgyalása, csak azon körülményre akarok rámutatni, hogy a megváltozott viszonyok — annak idején — készületlenül kapták az ország szarvasmarha tenyésztését.

A feltört legelőkön kiszorultak a szép fehér gulyák, selymes juhnyájak, acél-íru, lúzes-vérű ménesek és a szántóvá változtatott legelőkön egy darabig ontották a szép fekete barázdák a termést, csak szántani és vetni kezdett, az is volt bőven, aki learassa. Mikor beállott a reakció, mikor a föld termése odáig hanyatlott, hogy trágyázás nélkül nem fizelte ki magát a művelés — akkor már erős lépésekben haladt előre az új Magyarország. Az utak javultak, vasutak épültek, a vidéki városok is, de különösen a főváros, mind jelentősebb fogyasztó központtá alakultak annyira, hogy egy a hústermelés, mint különösen a tejtermelés, óriási jelentőségűvé változott annyival is inkább, mert a tej feldolgozása révén, melyet az újabb kor gépei, eszközei megkönnyítettek, még kereseti cikkeink között is kezdett szerepelni a tej, illetve tejtermék. Mind ez ideig nagyon szép és üdvös dolog, de itt bosszulta meg magát a készületlenség. Az újabb viszonyokhoz ugyanis nem volt megfelelő marhánk, mert a magyar marha kizárólagos gulyabeli tenyésztése ugyszólva magával hozta a magyar marha kevés tejlését és rossz hústartó képességét. Kint a nagy Alföldön s még egyes erdélyi gulyákban ugyanis csak a borju szopta az anya tejet s ami ezenfelül termelődött, ha ugyan termelődött, vagy teljesen benmaradt a lögyben, vagy pedig csak tökéletlenül fejelet ki. Ehhez hozzájárult még a rossz tartás is, mert télen át a hideg ólakban, vagy nem egyszer csak karámkokban tartott magyar marha — a sok töreklőtől és szalmától nem hogy épült volna, hanem ugyszólva csak a nyáron át felszedett zsírából éledgett. A tejtermelésről ilyenformán szó sem volt s ez

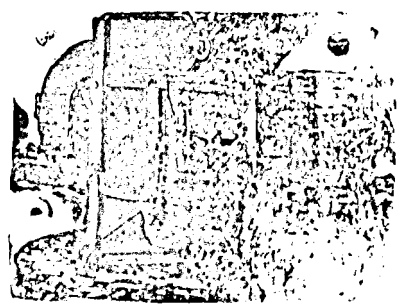
generációról generációra mindig rosszabb tejlékenységűt idézett elő. Igaz, hogy aztán nyáron jól élt a gulyabeli marha, mert hiszen rengeteg és kitűnő legelő volt s habár lassan, de oly gyönyörűen fejlődött, hogy a mai kor gyermekei közül csak azok tudják elképzelni szépségét, gyönyörűségét, szilajságát, erejét, rugékonyságát, kiknek módjukban volt legalább egy-egy példányt láthatni.

A régi magyar marha, mint egy jeles tenyésztőnk leírta, szilaj természetű, magas fejhordozású s karcsu dereku, az arabs lóhoz hasonló acélos, de tulszikar vékony lábszáru, nem egyszer, sőt gyakran hibás lábállásokkal, a takarmányt eléggé értékesíteni nem tudó, bőséges és tápláló takarmányozás mellett is a legjobb gátversenypáripák ugróképeségéhez mért barrierékét is könnyedséggel átugró, rendkívül edzett marha volt. Hangsúlyozom, hogy a magyar marha ezen alakja csak volt, mert így nem állhatott fenn tovább. Ma már fehér holló számba megy.

Nálunk Erdélyben általában egy kicsit másképp állottak s állanak a dolgok, mert a magyar gulyák s a köznép kezén levő anyag is, télen rendszeres istállózásban, többé-kevésbé megfelelő tartásban részesültek s részesülnek — továbbá a felesleges s még gyakrabban a feleslegesnek vélt tejet is kifejték. Így hát némi gond a tejtermelésre is fordítottak és fordítatnak, a jobb tartás révén természetesen a hústermelés is haladt előre.

Ilyen körülmények között biztosra vehető, hogy a sok és sok ezer magyar marha között volt sok, mondhatni jó tejlelő: ezeknek rendszeres tovább tenyésztésére azonban kevesen gondoltak s ez a körülmény volt a fő oka, a marhák behozatalának.

A fent említett körülmények bizonyára mind ismeretesebb a mélyen tisztelt hallgatóság előtt, de szükségesnek tartottam azért felemlíteni, hogy előadásom további tárgyához mintegy bevezetésképen szolgáljon. Erre azért volt szükségem, hogy bebizonyítsam mennyire igaz az a körülmény, hogy nálunk maguk a tenyészteltek meg azokat a tulajdonságokat, melyekben akár a magyar ló, akár a magyar szarvasmarha kiváltott s mihelyt a körülmények változtak, mihelyt új szempontok lettek irányadók, nem igyekeztünk a mi viszonyainknak megfelelő új típusok, családok, törzsek, tájfajták előállítására, kitenyésztésére, hanem szaladtunk a késznek vélt idegen után. Ezen igazságot az újabb importok is bizonyítják, mert ne higyük ám, hogy az ezelőtt 3—4 évtizeddel megindult import megszűnt, ne higyük, hogy az egyes vidékeken és gazdaságokban már jól meghonosult fajták, mint például a simmenthali, most már teljesen kielégíti az igényeket, az igazán szép; külföldiek előtt is imponáló gyönyörű eredmények dacára, ugy a hus, mint a tejtermelés helyén. Azt se higyük, hogy most már minden magyar gazdának fő célja, hogy meglevő, akár magyar, akár nyugati tenyésztél okszerű tenyészki-
vív-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMÁR“ rostát

sziveskedjék árjegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely

Vezérképviselet: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-kört 32

lasztással és helyes felneveléssel fejlessze, mert — tisztelet a kivételeknek — most sincs ez úgy, hanem foly tovább az import úgy a már meghonosult fajták egyedeiben, mint újabb fajtáiban. Mindezt a rohanó kor, a mindig több jövedelmet kívánó gazdasági viszonyok remélt kielégítése idézi elő s hogy néha, sőt gyakran az eredmény elmarad, azt ne vessük a sors szemére, hanem a magunkéra, mert hogy például az újabb megindult lapálymarha importok (hollandi, ostriai, jengerlandi, wesermarschi stb.) nem mindig válnak be hazájuk tengermelléki, csapadékdús klímája után hazánk kontinentális és egyes abnormális évektől eltekintve, nagyon is száraz klímájában, az csak természetes — az pedig teljesen érthetetlen, hogy a simmentháli import még most is oly nagyarányú, mint a milyen, habár egyes esetekben indokolt lehet, de akkor is csak a behozott egyedek képességeinek ismeretei mellett. Így pld. egy jeles tenyésztő simmentháli jellegű tenyészete tejelését egy szerencsésen importált wesermarschi bikával rendkívül emelte. Tehát importált is, keresztezett is, de nem a fajtába helyezte bizodalját, hanem az egyedbe.

Eltértem tárgyamtól s ezt csak a magyar marha mentességére és hazánk gazdáinak rovására tettem, mert mint látjuk, még az idegen fajtájú marhákat tenyésztő gazdák is kapkodnak még most is más idegen fajták és idegen egyedek után s boldogulásukat nem az *okszzerű tenyészki-választásos tenyészésben* keresik, hanem egyes újabb felkapott fajtákban, melyeknek egyedei általában jobbak az eddig tenyésztett fajok egyedeinél, de ez még nem jelenti azt, hogy a régi fajta egyedei között nincs jobb, vagy legalább is olyan, mint az újonnan beszerzettek között s hogy azok *kiválasztásos* továbbtenyészése nem-e vezetne jobb sikerre sokkal olcsóbban, habár valamivel igaz, hogy később.

Az általános tarkulás közepette nem csoda, hogy Erdélyben is kezdett a nyugati marha tért hódítani s egyes kivételes esetekben — például városokhoz közel — tenyésztés szempontjából teljesen *indokolatlan* is. Láttuk azonban a messze vidékek tarkulását is s mivel ezt áldásnak tekintették a gazdák, nevezzük áldásos esőnek a tarkák terjedését. Azonban az eső sarat is csinál s ilyenformán járunk a tarkákkal is, mert megfelelő tartási viszonyok hiányával nemcsak hogy többet érő lett volna, mint a magyar, hanem elsatnyult, degenerálódott és kevesebbet érő lett. Bocsánatot kérek, hogy ezen annyiszor hangoztatott dolgot megint felhozzom, mert az igazság kedvéért tartoztam vele. Az előbb említettem ugyanis, hogy egyes vidékeken mondjuk *aranyeső* gyanánál terjedtek a tarkák, de egyszer csak nagy sár lett az esőből s ezen sártengerben mint *jól laposolt esvényen haladtak tovább azok, akik megmaradtak a fehér marha tenyészése* mellett s maga a kormány is csak fehér bikákat, még pedig jó fehér bikákat engedélyezett a gazdasági felügyelői útján, a fehér marha kijelölt tenyésztési körzeteiben.

Mindez azonban nem állította volna meg a magyar marha pusztulását, ha nem kezdett volna *javulni* s ha *nem emelkedett volna az utána való kereslet*. A magyar marha főtermelvénye az erő és ez olyan jó áru lett, hogy erdélyi vásárjainkon — egyes vidékektől eltekintve — egyszer csak azt vettük észre, hogy mind kevesebb a tarka marha s mind több a magyar. Az áremelkedést a kereslet emelkedése idézte elő s ezt különösen tapasztaltuk a magyar marha erejének fő képviselőjénél az ökröknel, hiszen tudjuk, hogy az utóbbi 2 nyomoruságos esztendőben is úgy az ökrök, mint az ökröborjuk, tinók ára aránylag legmagasabb volt. S ezen árak mellett megtalálja számítást úgy a nagy, mint a kis tenyésztő, miért is egyelőre legalább nincs okunk félni attól, hogy a magyar marha tenyészése nem lesz *rentabilis*.

(Folyt. köv.)

Hogyan értékesülnek szeszfőzés útján mezőgazdasági terményeink és a melasz.

Írta:

Dr. Baintner Ferenc.

Minden ipar jövedelmezőségének az egyik főkélléke az olcsó nyersanyag. Így van ez a szeszgyártással is, minél olcsóbb a szesz előállításához szükséges burgonya, tengeri, árpa, répa, stb. illetve minél kevesebbe kerül ezeknek előállítása, annál nagyobb lesz a szeszgyár tiszta jövedelme, ha ennek elérésére a feltételek egyébként is megvannak. A gazdának tehát, mint szeszgyártulajdonosnak, mindig tisztában kell lennie azzal, hogy a gyár által használt nyersanyag az adott viszonyok között hogyan értékesül, szeszgyártás szempontjából mennyit ér. Ha a nyersanyagot vásárolni kénytelen, tudnia kell azt, hogy milyen árat adhat érte, nem fizeti-e túl, jár-e egyáltalában haszonnal annak feldolgozása. Ki kell keresnie a legolcsóbb nyersanyagot, mert csak így számíthat szeszgyárából megfelelő jövedelemre.

Eddig például legolcsóbb szeszgyári nyersanyag a burgonya volt és szeszgyáraink tulnyomó része ezt használta és még ma is ezt használja nyersanyagul. Újabbán mind több gazdasági szeszgyár dolgoz föl cukorrépat és évről-évre nagyobb mértékűt ölt szeszé való feldolgozása. E nyersanyag használatára a rossz burgonyatermés, a burgonya rohamos megdrágulása kényszeríti a gazdákat. A burgonya áremelkedése ugyanis az utóbbi években akkora, hogy a termelt burgonyát a szeszgyár a helyszínén majdnem jobban értékesítheti, mintha azt szeszé dolgozná fel. Így a gazdasági viszonyok megváltozása ugyszólván ráutalja a mezőgazdasági szeszgyárakat, hogy nyersanyagul olcsóbb répat használjanak.

A nyersanyag áringadozásai szabják meg tehát elsősorban a szeszgyárosnak, hogy milyen anyagokat dolgozzon fel.

Nem kisebb jelentősége van a feldolgozandó anyag megválasztásánál a szesz árának, mert ettől függ főként az, hogy miként értékesül szeszfőzés útján a nyers-

anyag és mi az a maximális piaci ár, amely mellett az illető mezőgazdasági termék feldolgozása még haszonnal jár.

A következőkben néhány nyersanyagra vonatkozó számítást közlök, amelyeknek segítségével a mezőgazdasági szeszgyárosok viszonyaik tekintetbe vételével vel számításaikat megtehetik.

Burgonya.

Egy métermáza 18% keményítőtartalmú burgonya jó kihasználás mellett 108 liter abszolút szeszt ad, vagyis 1 hl. abszolút szesz előállítására $1:108 = X:100 = 925$ kg. 18% keményítőt tartalmazó burgonya kell.

1 hl. abszolút kontingens nyers szesz ára adózatlanul most 56— K

Adóvisszatérítés egy 7 hl. napi termelésű szeszgyárban hl-ként 6— K

1 mm. burgonya 19 hektoliter moslékot ad, melynek pénzértéke *Zaitschek* A. szerint, keményítő értékéből számítva hl-ként 0.51 kor. 1 hl. abszolút szesz előállításához szükséges 925 kg. 18% keményítőt tartalmazó burgonya tehát $1:1.9 = 9.25:X = 17.57$ hl. moslékot szolgáltat és ennek pénzértéke $17.57 \times 0.51 = 8.96$ 8.96 K

Összesen: 70.96 K

vagyis 925 kg. 18% keményítőt tartalmazó burgonya, teljes kihasználás mellett ez idő szerint szeszfőzés útján 70.96 kor. brutto jövedelmet hajt.

Az üzemköltséget, vagyis 1 hl. abszolút szesz termelésére eső összes költséget sokféle tényező befolyásolja, ugyszólván, vidékenként változik. Dr. *Szilágyi* Gyulának „A szeszgyártás üzemének ellenőrzése“ c. munkájában erre vonatkozólag az alábbi, gyakorlatból vett adatokat találjuk:

Egy 7 hl. napi termelésű szeszgyárban 1 hl. abszolút szeszre eső összes költség finomítva 13.07 K

Egy 2 hl. napi termelésű szeszgyárban 1 hl. absz. szeszre eső összes költség, beleszámítva a malátaszükség értékét is 14.60 K

Egy 6 hl. napi termelésű szeszgyárban 1 hl. abszolút szeszre eső összes költség, beleszámítva a malátaszükséglet értékét is 19.73 K

Egy veszprémmegyei modern szeszgyárban 1 hl. absz. szeszre eső összes költség, beleszámítva a malátaszükséglet értékét is 12.32 K

Egy tengerit feldolgozó 7 hl. napi termelésű szeszgyárban 1 hl. absz. szeszre eső összes költség, beleszámítva a malátaszükséglet értékét is 14.35 K

Átlag (az elsőt figyelmen kívül hagytam, mert a malátaszükséglet értéke nincsen számításba véve) 61— K
 $61:00:4 = 15.25$ kor,

A 925 kg. burgonyából előállított 1 hl. absz. szesz termelési költsége tehát átlag 15.25 kor., ez összeget a 70.96 kor. bruttó jövedelemből levonva, $70.96 - 15.25 = 55.71$ kor., marad tehát a 925 kg. burgonya árában a szeszgyárnak 55.71 kor., vagy 1 mm. 18% keményítőt tartalmazó burgonya szeszfőzés útján $55.71:9.25 = 6.02$ kor. áron értékesül.

Tengeri.

1 mm. ó-tengeri (12% viz, ill. 60%

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok. Fiu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRTT, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszakaszak szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószoanyag, gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedül
főraktára. 2005

— Tavaszi luxuskiállítások. A székesfővárosi Tattersall-telepen rendezendő tavaszi luxuskiállítások és vásárok iránt szokatlanul nagy érdeklődés mutatkozik a látványos és lökőerős közönség körében. A március 21—25. napjain tartandó kiállítás bejelentési határideje ugyancsak március 10-én délután jár le, azonban már most sok bejelentés érkezik az április 25—29. napjain tartandó kiállításra is, melyre április 14-én délig lehet lovakat bejelenteni. Jól fog sikerülni előreláthatóan a Tattersall-telepen március 7—11. napjain megtartandó III. országos igáslokiállítás és vásár is, melyre elsőrendű anyagot jelentettek be a tenyésztők és kereskedők.

— A »Hangya« 1913. évi üzleteredménye. A »Hangya« a Magyar Gazdaszövetség fogyasztási és értékesítő szövetkezeté közzéteszi a lefolyt év üzleteredményét, mely szerint 1913-ban 58 új szövetkezet kezdte meg működését. Ezekkel a »Hangya« szövetkezetekéinek száma 1251-re szaporodott. A szövetkezet tagjainak száma meghaladta a 200 ezret. A »Hangya« útján lebonyolított tavalyi forgalom 30 millió koronán felüli értéket képvisel és a válságos gazdasági viszonyok dacára az emelkedés a 2 és egynegyed millió koronát felülmúlta. A »Hangyán«-nak múlt évben felállított sátoraljaujhelyi áruraktárával együtt 4 áruháza volt, melyek közül a nagyenyedi a lefolyt évben szép új épületet és modern felszerelést kapott. A pipereszappan és vegyszeti gyár, ugyancsak a mezőgazdasági géosztály felállítása az 1913 év eredménye. A »Hangya« alapítókéje 2.2 millió koronára növekedett, a tartalékalap 370 ezer, az értéksökkenési alap 600 ezer, az ingatlan értéke 1 millió 900 ezer, felszerelések, gépek értéke több mint 1 millió koronát képviselnek. Árukészlete cca harmadfél millió, nyugdíj alapja 746,620 korona. Tevékeny részt vett az elemi csapások sújtotta vidékek inségének enyhítésében. A mezőgazdasági termelők törekvésének előbbrevitelében, a külföldi szövetkezeti központokkal pedig élénk érintkezést folytatott.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

**FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ**

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

**A MAGYAR
JELZÁLOG HITELBANK**

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi térfélel adnak véleményét.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

Ágybavizelés
Rögtöni megszüntetési Kort és nemet közölni. Felvilágosítás ingyen. G. Páker Utca 3. 371 (Or.)

**Valódi korai
székely tengerit**
keres megvételre
és mintázott árajánlatot sürgősen kér az

Erdélyi Gazda Társaság
= Kolozsvár =
Attila-utca 10 szám 3069

A gazda tavaszi szükségletei:

Talajmivelő eszközök: Ekek, boronák, hengerek, tácsás boronák, talajporhanyítók, grubberek, lókapák, vetőgépek és egyéb talajelőkészítők.
Vetőmagvak: Búza, rozs, árpa, zab, tengeri, lóhere, lucerna, búkköny, baltacín, takarmány és cukorrépa, burgonya, repce és egyéb gabona és takarmány magvak, ipari és gyári növényvetőmagvak. Fűmagkeverékek, konyhakerti vetőmagvak stb.

Szőlőjtványok, nemesített gyümölcsfa csemeték. Disznóvénnyek. Szőlőkarók, fűzdugványok stb.
Vetőmag előkészítő gépek: Rosták, trieurók, osztályozók, mag-csávázók, csirázató-készülékek, stb.
Egyéb gépek és anyagok: Alagsóvek, állatgyógy-szerek, állatnyírógépek, aszfalt és kátrányfedélpapírok, baromfi-tenyésztési requisitumok, építési anyagok, fedőcserép, fűkaszálók, halászati eszközök, kertészeti eszközök, kaptárak, meszelőgépek, műtrágyák, olajok, zsírok, peronospora permetezők, rétyalu, szénaforgatók és -gyűjtők, szénkénegefcskendők, permetezőanyagok és szénkénege, szivattyúk, szőlőtrágyák, szőlőmivelési eszközök, tejgazdasági és tejfeldolgozógépek, tengerimorzsolók, tűzoltó felszerelések stb.

Tenyész és igás állatok,

AZ ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG-nál
Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz. alatt
személyesen, vagy levéllileg, garantált minőségben, kedvező feltételekkel,

leggyorsabban és legolcsóbban szerezhetők be.

3059

50 éves malom-mester

elvállal új malomépítést, malom-reparálást és gát-kötést. — Nagyobb vízimalomban malom-mesteri állást vállal, esetleg nagyobb vízi-malmot bérbe vesz.

Címe:
Keszegh István,
malom-mester, Vámosgálfa, u. p.: Abosgálfa.

3054

SZŐLŐSGAZDÁK!
Rendeljék meg már most a **peronospora permetezőket és permetező anyagot!**

A legjobb és legolcsóbb permetezőket, kénporozókat, szénkénegezőket és egyéb szőlő- és gyümölcsészeti gépeket és felszereléseket szállít: Az **ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG** Kolozsvártt, Attila-utca 10. szám alatt.

3060

Keresek 200 darab fiatal rackajuhot báránystól megvételre, és 200 drb. 1 éves nősténybárányt ugyancsak keresek 20 darab 4 éves ökörtinót.

Ajánlatokat kér:
Klein Jakab
Radákszinye, u. p. Alparét (Szolnok-Doboka m) 3062 I.

Nagy Dénes ördögösi gazdaságában,
az alanti **tavaszi vetőmagvak** kaphatók:

Elsőrendű duppau vetőzab mm ként 20 K	Elsőrendű magy. 6 soros árpa mm. ként 20 K
2 soros Hanna pedigrec	tavaszi rozs mm.-ként . . . 26
árpa mm.-ként 20	buza 28

árért, Aranyosgyéres állomáson feladva vevő zsákjaiban 3.70

Levélcim: **Nagy Dénes** földbirtokos **Torda** (Torda-Aranyosmegye)

Eladó vetőmagvak.

Németországból 1913 ban importált koránérő, felette bőtermő Ligovai zab métermázsánként 20 koronáért; 1910-ben Kwassitzból importált eredeti Hanna Pedigree árpa utántermése métermázsánként 18 koronáért ab Nagyiklód, vevő zsákjaiban utánvétellel, vasutra adva, míg a készlet tart eladó. 5 mázsánál kevesebb rendelésnél az árak 2 koronával magasabbak. Kivánatra mintát is küld a magvak fajtisztaságát és csíráképességét garantáló termelő László Gyula Nagyiklód (posta és vasútállomás).

3063

Eladó növendék

3035

**ökörtinókat és
ígás-ökröket
keresek megvételre.**

Szives ajánlatokat

(legalább 6 párt kitevő mennyiségről)

Kérek:

„Alföldi“ jeligére

az

Erdélyi Gazda

kiadóhivatalához

Kolozsvár címen -- küldeni.

Eladó földbirtokot

keres több vevő, kisebb
és nagyobb területűeket.

Részletes ajánlatok az

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

címére

Kolozsvártt, Attila-utca 10. sz.

alá intézendők

3089

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mű-
trágyaféléket ajánl a

2769

Műtrágyát

Értékesítő

Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

A LEGNAGYOBB ÁLLAMI ÉS ELSŐ DIJAKKAL KITŰNYETVE

Bogyay Gyula tájkertészete

tájkertész és kertépítő

BUDAPEST

Telefon 25-33. Kerttechnikai iroda: Telefon 25-33.

2278

VII., Gizella-ut 15.

(Lakás: Stefáni-ut 1. szám.)

Tavaszi vetőmagvakat

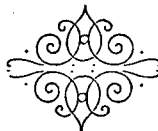
jó árban vesz, nagyobb
mennyiségben is és:

Kukorica, árpa, zab, lóhere,
lucerna, baltacim és bükköny
vetőmagvakból mintázott
áránlatot kér:

3090

Az
ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG
Kolozsvártt
Attila-utca 10. szám.

Duppai zab 200 métermáza
eladó 17 korona métermázsán-
ként, ab Kolozsvári Áruaktár.

Értekezni lehet:

Klein Jakabnál Radákszinye,
u. p, Alparét. (Szolnok-Do-
boka megye,) 3062 II.

Olcsón eladó

szép, egyenes fekvésű, bekerített
közel 700 □-öl területű üres

HÁZHELY

Kolozsvár város
legszebb részében,

mindenhez közel, egészséges, jó levegőjű olyan helyen,
ahol a telek-érték évente 20%-al emelkedik. Nagyuri
családi ház, vagy bérpalota építésére kivá-
lónan alkalmas. Csupán biztos és jól gyümölcsöző
tőkeelhelyezésre is jó alkalom. Ér-
deklődőknek eladó címét meg-
mondja levélileg, szóval, vagy tele-
fonon (158. szám) is: A kiadóhivatal.

3034

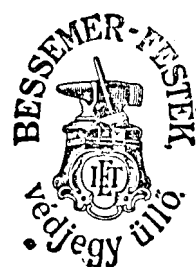
Orpington

fajtyukok.

A kolozsvári
állatkiállításán első
díjjal díjazott

Orpington-
törzstyukok
eladók.

Erzsébet-út
13. szám.

Viharálló, rozsdavédő,

legjobb mindennemű vasszer-
kezetek mázolására!

Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádgtetők,
vasgerendák, oszlopok,
gazometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyáva
szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa

2767 III.

festékgyára

BUDAPEST, VII. ker.,

Ornagy-utca 4. szám.

Az
ERDÉLYI GAZDA

kiadóhivatalánál megrendelhető könyvek:

ELADÓ ORSZÁG.

Írta:

Tokaji László
E. G. E. titkár

Ára: 3 korona.

A 254 oldalra terjedő nagy birtokpolitikai és birtokforgalmi statisztikai mű tartalmazza az utóbbi tíz év alatti összes erdélyrészi földbirtok-forgalom részletes adatait.

A könyv tartalom-jegyzéke:

Eladó ország. (Bevezetés.) **Adataink eredményei. A birtokkapadás okai. Az állam feladatai. A társadalom szerepe és hivatása. Az 50 holdan felüli birtokok. Az 50 holdan aluli birtokok. Adataink eredete.**

A könyv mindazok számára, akik az erdélyrészi magyarság helyzete és az erdélyrészi földbirtokpolitika kérdései iránt érdeklődnek — nélkülözhetetlen forrásmunka! —

**A FALUSI NÉP
GAZDASÁGI, TÁRSADALMI
ÉS NEMZETI IRÁNYBAN
VALÓ VEZETÉSE.**

Írták:

Tokaji László, Dr. Konrádi Dániel,
Jászberényi András, Dr. Szász Albert
Dr. Seyfried Károly, Dr. Cséser Lajos.

Ára: 1 korona.

A 132 oldalra terjedő könyv az Erd. Gazd. Egylet múlt évi szociális kurzusának előadásait tartalmazza a következő fejezetek alatt: A falusi intelligencia szerepe a nép nemzeti és gazdasági vezetése tekintetében. A mezőgazdasági üzleti érzék és tudás fejlesztéséről. A szövetkezetek. Egészségügyi dolgokról. A kisgazdák peren kívüli jogvédelméről. A gazdakörökről.

— Azok, akik a magyar nép vezetésének nemes missziójára vállalkoznak, e könyvben mindenre kiterjedő, alapos és részletes utmutatást találnak. —

**ROMÁNIA MEZŐGAZDASÁGI
ÉS SZOCIÁLIS
VISZONYAI.**

Írta: **Barabás Endre.**

Ára: 1 korona.

A könyv 128 oldalon a következő főbb címeket tartalmazza: A romániai állapotok hatása hazánkra. Románia mezőgazdasága. A román falu. Romániai agrár-reformok. Törvény a mezőgazdasági pénzügyekről. Földművelő szövetkezetek. Az iszákosság elleni intézkedések. A romániai népoktatás szociális irányai. A romániai tanító szociális munkája. — Stb. stb.

— Rendkívül tanulságos munka, melynek elolvasása után egészen más színben látjuk a román faj kulturáltságának fejlődését és mai fokát. —

**Az erdélyi
állattenyésztés fejlődése.**

Írta: **Jakab László.**

Ára: 1 korona.

A 190 oldalas könyv teljesen hű képet adja Erdély állattenyésztésének az utóbbi évtizedek alatt. A műben rendkívül sok eredeti felvételű tenyészállat-fotográfia is van. Állattenyésztők könyvtárából e könyvnek nem volna szabad hiányoznia.

Írta: **Tokaji László.**

**AZ ERDÉLYRÉSZI
FÖLDBIRTOKPOLITIKA
FELADATAIRÓL.**

Ára: 50 fillér.

Földbirtokpolitikai tanulmány az erdélyrészi magyar szász és román erőviszonyokról.

**GRÓF MIKÓ IMRE
ÉS A MAGYAR FÖLD.**

Ára: 50 fillér.

Írta: **Tokaji László.**

Gróf Mikó Imrének, Erdély Széchenyijének jellemrajza kapcsolatban a forradalom utáni idők és földbirtokviszonyok ismertetésével.

**UJ HONFOGLALÁS
ERDÉLYBEN.**

Írta: **Tokaji László.**

Ára: 50 fillér.

Gyakorlati javaslatok az erdélyi magyar földbirtok megtartása céljából, különös tekintettel az erős magyarvidéki anyaországi nagybirtokok Erdélybe leendő áttelepítésének kérdésére.

Fenti könyvek, amíg a készlet tart, az árak előzetes bekielése mellett megrendelhetők az **ERDÉLYI GAZDA** kiadóhivatalánál, Kolozsvárt, Attila-utca 10. sz. alatt. — A könyvek bérmentve küldetnek meg. *Mind a hét könyv, egyszerre megrendelve 6 K-ért megküldelik.*

Fenti könyvek megrendelőinek, míg a készlet tart, kívánatra ingyen megküldi a kiadóhivatal még a következő fizeteket:

Gróf Bethlen István és Tokaji László előadónak az 1913 évi szeptember 7-iki kolozsvári országos földbirtokpolitikai nagygyűlésen megtartott előadásait és Tokaji Lászlónak „Földbirtokpolitikai teendők” címen, az E. M. K. E. 1914. jan. 11-én rendezett nagy értekezletén, tartott előadását. 3051

**ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG
KISSOLYMOSI SIMÓ PÁL ÉS TÁRS.**

R. K. T. BEJ. CÉG.

LEVÉLCIM:

**ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG
KOLOZSVÁRT, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.**

SÜRGÖNYCIM:

„ERDÉLYI GAZDA”.

TELEFON 158.

Teljesen szakszerű vezetés mellett — külön e célra alkalmazott tisztviselői karral — kiválóan szolid elvek alapján foglalkozik a gazdaközönység minden produktumának értékesítésével és mindennemű szükségleteinek beszerzésével. —

**Legelőnyösebb értékesítés
céljából elfogad:**

Mintázott bejelentéseket, illetve megbízásokat mindennemű gabona és takarmány **vetőmagvakra** vonatkozólag.

Termény, takarmány, bor stb. eladási megbízásokat.

Tenyész- és igásállatoknak eladásra való előjegyzését.

Birtok eladási, bérleti és Jelzálog-szerzési megbízásokat.

**Legolesőbb és legmegbízhatóbb
beszerzési forrás:**

Mindennemű fő- és mellékágazati **mezőgazdasági gépek, felszerelések, eszközök, anyagok és műtrágyákra,**

Háztartási gépek-, cikkek-, anyagok- és eszközökre. Mezőgazdasági háziipari készítmények, Vetőmagvak.

Tenyész- és igásállatokat illetőleg, Ingatlanok- és bérleteknek megbízásból való vétele és szerzése.

Egyforma alku nélkül nyújtandó magas kedvezmények minden gazdának! 3061

Préselt szalma és lóbab vetőmag

Kapható báró Bánffy Kazimir kissármási gazdaságában. — Posta helyben. 3040

Eladó szállító kocsi

vidéki posták, gazdák, tejszövetkezetek, pékek, szikvizések, kereskedők, mosóintézetek részére. Könnyű járásu, erős szerkezetű, kipróbált tartósságú, pár év óta használt, ujonnan festett és fényezett szállító kocsi eladó. A kocsi megtekinthető

Magyar-utca 29. sz.

alatt, az állami mértékhatóság hivatalnál. (Telefonszám: 338.) A kocsinak két külön elzárható szekrénye van. Egyiknek mélysége 36 cm., szélessége 65 cm., magassága 100 cm., a másiknak mélysége 100 cm., szélessége 100 cm., magassága 80 cm. Mindkettő polcokkal tetszés szerint beosztható. A kocsiszekrény tetején 15 cm. magas vasráccsal körülvett, 125 cm. hosszú, 100 cm. széles terület van termékek, áruk, csomagok elhelyezésére. — Elöl két személyre fedett, kényelmes ülés. 3053

Szolnok-Doboka vármegye, Apanagyfalu község határában 245 kat. hold, Fellak község határában 243 kataszt. hold jóminőségű

hegyi legelő

a folyó évre haszonbérbe adó.

Értekezhetni:

Beke József kincstári ispánnal, Kolozsvár, Telepítési felügyelő-ség. Bocskay-tér 19, szám.

3076

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a 32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest, V., Nádor-utca 31-33. szám. Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZŐ-intézet. Kérjen ajánlatot!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok kétszer részesültek az üzletleléséből, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyen működő képviselői közvevítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

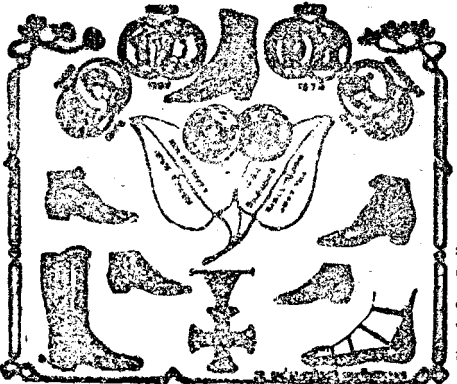
Alapítványok kormány hozzájárulásáig	2,527,980.—	K
Tartalékok	3,357,608.—	»
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tüzkkárokból	10,749,000.—	»
jékkárokból	5,042,000.—	»
Biztosított érték tüzből 1912. évben	860,000,000.—	»
jégből 1912. évben	63,030,000.—	»
Élelmezési állománya	15,240,000.—	»
A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a		

GONDVISELÉS: Országos Központi Segélyező Társulat után 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhet, leánykiszáratási (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltek. Legelőnyösebb népbiztosítás. A társulat kebelében minden körösben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésel. Tájékoztatót készséggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erdélyi utca 20. sz. 20.8

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Főhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhelyében legjobb anyagból és legújabb divatszerint készült közkedveltségű férfi és női cipőraktárára

2019

Megrendelés után készít amerikai és francia, vagy bármily tetszés szerinti faconu cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltenek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Romániába való kivitelre

keresnek körülbelül 15—15 drb (1—1 kanna) valódi fajtisza

yorkshirei és bergshirei

sertés tenyész-állatot.

Részletes eladási ajánlatot (fajtisztaság, nem, kor, súly és ár)

sürgösen kér az

3071

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.

ELADÓ
40 darab
jól fejlett igára
alkalmas

4 éves ökörtinó,

erdélyi magyar fajta. Cim: Papp Ferenc Nagynyulas, (Kolozs megye) Posta, telefon helyben. 3052

Ispáni-, számtartói-,

vagy ehez hasonló (kisebb birtoknál önálló kezelői állást keres — azonnali belépésre — földmives iskolát végzett 12 évi jó praxissal bíró, nős, kiscsaládu, 34 éves, magyarul, románul beszélő, józanéletű, erélyes, szorgalmas

GAZDA.

Állattenyésztés, növénytermelés, szőlőművelés és cukorrépatermelésben kiválóan gyakorlott. Önálló kezelés esetére: kamucoképes. Cimét közli az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatala Kolozsvár, Attila-utca 10. szám. 3074

37 éves, családos földmives iskolát végzett kitűnő praxisu gazda

április elsejére

állást keres.

Cime: Hajdu Bénéám

g. ispán, Küküllővár.

3075